

Bermen in het Westland

Inhoud

Inleiding.....	3
Locaties.....	3
Natuurvriendelijke bermen	3
Geklepelde bermen.....	7
Werkwijze.....	11
Indicatiewaarden vegetatie	11
Ecotopen	12
Soortenrijkdom.....	13
Abiotiek.....	14
Beheer volgens Rijkswaterstaat	19
Ecologisch Groenbeheer	20
Kostenaspect van klepelen en hooien	21
Samenvatting	22
Referenties.....	23
Bijlage: Analyse volgens Overzicht van de Vegetaties Langs Rijksbermen	24
Bijlage: Analyse volgens Ecologisch Groenbeheer	28
Bijlage: Tansley-opnamen natuurvriendelijke bermen en plantsoenen	31
Bijlage: Tansley-opnamen geklepelde bermen en plantsoenen	40

Copyright: KNNV afdeling Delfland, 2014

Referentie: C.J. Nonhof, Bermen in het Westland, KNNV afdeling Delfland, 2014

Overname van delen van de tekst is toegestaan onder bronvermelding.

Inleiding

De gemeente Westland kent in haar groenvoorziening bermen en plantsoenen in een natuurvriendelijk beheer en in een klepelbeheer. Dat geeft de mogelijkheid om deze twee methoden tegen elkaar af te zetten op het gebied van geld en van kwaliteit. De natuurvriendelijk beheerde bermen en plantsoenen zijn in 2013 geïnventariseerd; de geklepelde bermen in 2014.

Locaties

Natuurvriendelijke bermen

Nieuwe Tuinen, De Lier

Er zijn een aantal niet bebouwde percelen tussen de weg en de Leede. Een ervan is een ontoegankelijk perceel met ruigte. Voor het overige zijn het grazige percelen met wat bomen en struiken en soms een poel of slootkant, waar een wandelpad doorheen loopt. Er zijn vijf opnamen gemaakt.

Op de hoek met de Heulstraat ligt een eilandje dat een aparte ondergrond kent gezien de vegetatie.

Jochem van der Houtweg, De Lier

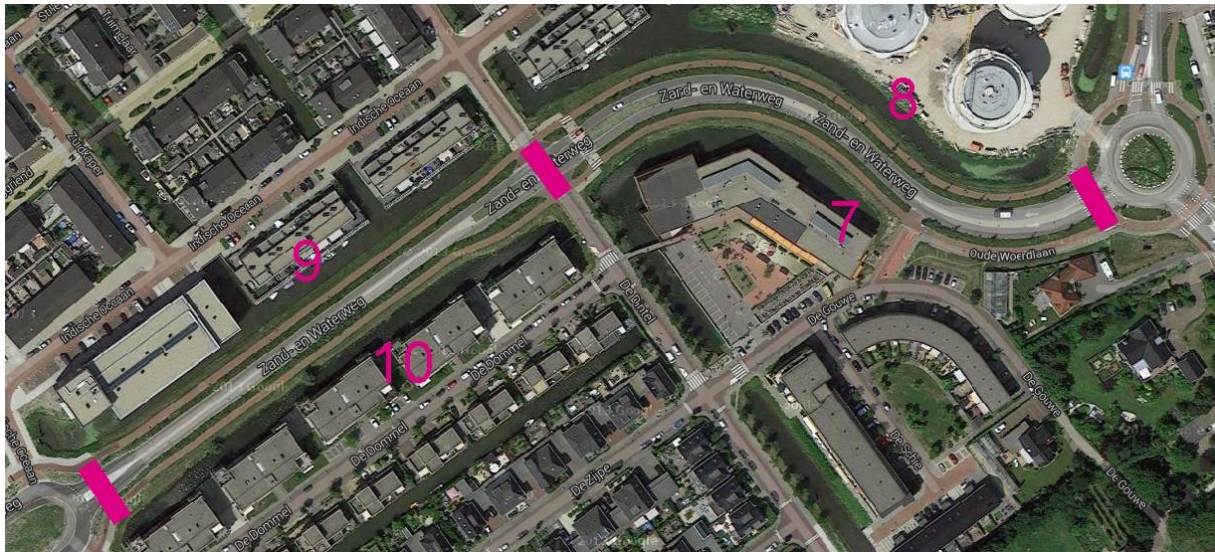
Het betreft hier een perceel tussen een fietspad en een waterpartij. Voor een deel is er nog een pioniervegetatie langs het fietspad en naar het water toe wordt het drassiger.

Zand en Waterweg, Naaldwijk

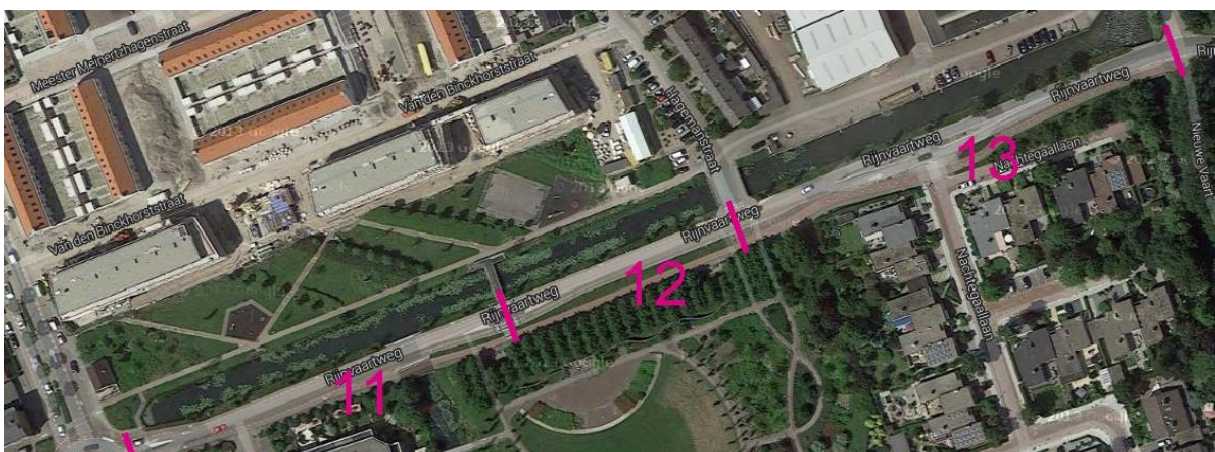
Dit is een berm langs een net aangelegde weg. Er is exotisch akkeronkruidenmengsel ingezaaid wat te herkennen is aan de bolderik, korenbloem en een onbekende anjer.

Daarnaast zijn nog een aantal pioniersoorten aanwezig zoals klapprozen, kamilles, honingklavers en zwarte mosterd. De berm is in vier delen geïnventariseerd.

Rijnvaartweg, 's Gravenzande

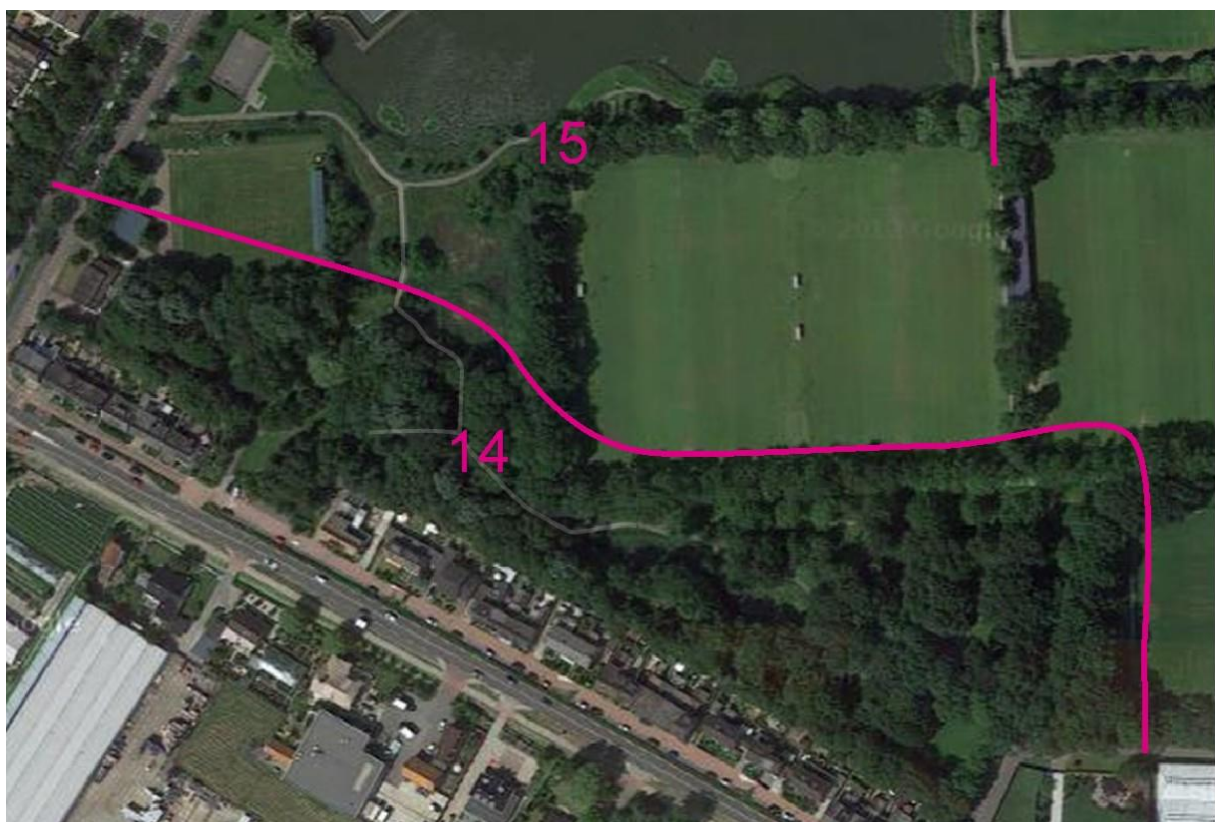
Dit is een steile helling van de weg naar het water. Er zijn drie opnamen gemaakt.

's-Gravenzandse Bosjes, 's-Gravenzande

Het zijn bosjes doorsneden met wandelpaden met grazige bermen. Sommige paden gaan over het gras, zodat een tredplantenvegetatie ontstaat. Er zijn ook ruigere delen. Er zijn twee opnamen gemaakt.

Geklepelde bermen

Dorpskade, Wateringen

Het steile talud aan weerszijde van de oprit naar de brug zijn bekeken en een stuk dat lager is gelegen.

Dorppolderweg, De Lier

Er zijn twee stukken berm aan de zuidzijde bekeken en een breder stuk onder bomen (21).

Noordlierweg, De Lier

Verdeeld over de lengte zijn drie locaties bekeken.

Steenenburgerweg, 's-Gravenzande

Zo te zien houden de tuinders op delen het gras zelf kort. Er zijn twee stukken berm en een wat groter deel bekeken.

Zijdijk, 's-Gravenzande

Er zijn twee delen van het dijktaalud bekeken en een stukje tussen fietspad en het water.

Werkwijze

De percelen zijn heterogeen van karakter. Ofwel door een verloop van droog naar vochtig ofwel van betreden naar niet betreden of van in de zon tot in de schaduw. Het maken van Braun-Blanquet-opnamen heeft dan niet zoveel zin. Er zijn Tansley-opnamen gemaakt om de soortenrijkdom weer te geven en een indicatie van de mate van voorkomen.

Rijkswaterstaat en Arie Koster gebruiken soortenlijsten om globaal het vegetatietype respectievelijk de voedselrijkdom en de vochthuishouding van een berm te bepalen. Aan de hand daarvan kan een maaibeheer worden vastgesteld. Beide methoden zijn gebruikt.

Aan soorten zijn door Ellenberg getallen toegekend om onder andere de voorkeuren van soorten ten aanzien van de vochthuishouding, zuurgraad en voedselrijkdom weer te geven. Ellenberg kent een relatieve schaal in 9 niveaus. Wieger Wamelink heeft een absolute schaal geconstrueerd. In dit rapport wordt een analyse volgens Wamelink gepresenteerd.

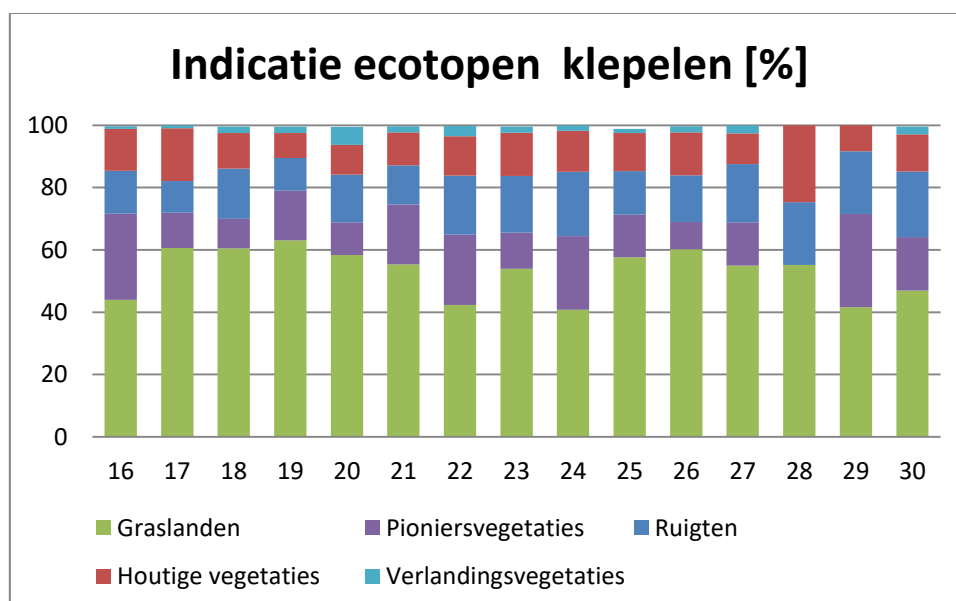
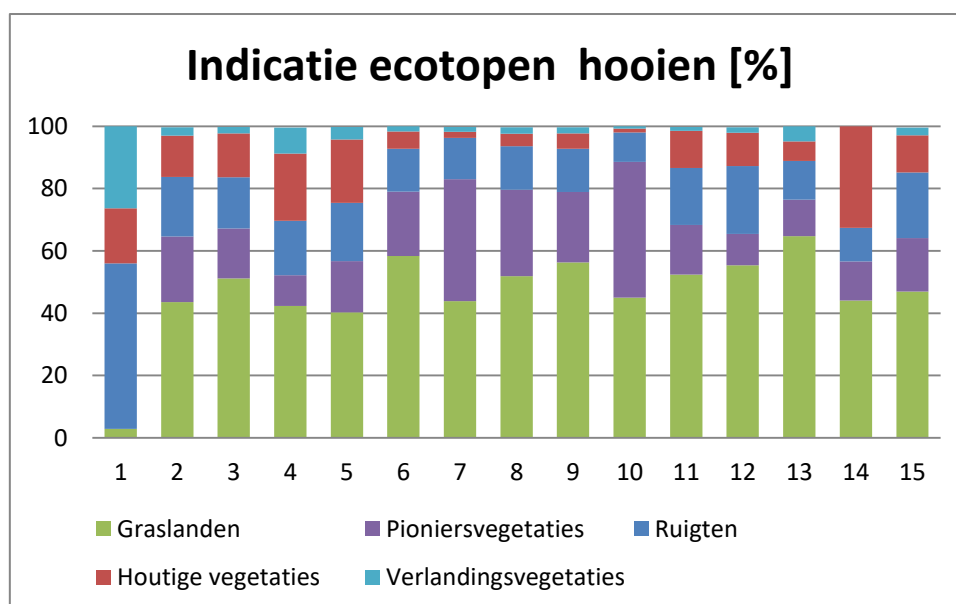
Indicatiewaarden vegetatie

Opnamenummers en locatie

- 1 Nieuwe Tuinen, De Lier, eilandje tegenover nummer 2
- 2 Nieuwe Tuinen, De Lier, berm tegenover nummer 2
- 3 Nieuwe Tuinen, De Lier, perceel tegenover nummer 16
- 4 Nieuwe Tuinen, De Lier, perceel naast nummer 16
- 5 Nieuwe Tuinen, De Lier, perceel tegenover nummer 36
- 6 Jochem van der Houtweg, De Lier
- 7 Zand en Waterweg, Naaldwijk; deel 1
- 8 Zand en Waterweg, Naaldwijk; deel 2
- 9 Zand en Waterweg, Naaldwijk; deel 3
- 10 Zand en Waterweg, Naaldwijk; deel 4
- 11 Rijnvaartweg, 's Gravenzande; deel 1
- 12 Rijnvaartweg, 's Gravenzande; deel 2
- 13 Rijnvaartweg, 's Gravenzande; deel 3
- 14 's Gravenlandse Bosjes, 's Gravenzande; deel 1
- 15 's Gravenlandse Bosjes, 's Gravenzande; deel 2
- 16 Wateringen Dorpskade; deel 1
- 17 Wateringen Dorpskade; deel 2
- 18 Wateringen Dorpskade; deel 3

- 19 De Lier Dorpspolderweg; deel 1
- 20 De Lier Dorpspolderweg; deel 2
- 21 De Lier Dorpspolderweg; deel 3
- 22 De Lier Noordlierweg; deel 1
- 23 De Lier Noordlierweg; deel 2
- 24 De Lier Noordlierweg; deel 3
- 25 's Gravenzande Steenenburgweg; deel 1
- 26 's Gravenzande Steenenburgweg; deel 2
- 27 's Gravenzande Steenenburgweg; deel 3
- 28 's Gravenzande Zijdiijk; deel 1
- 29 's Gravenzande Zijdiijk; deel 2
- 30 's Gravenzande Zijdiijk; deel 3

Ecotopen

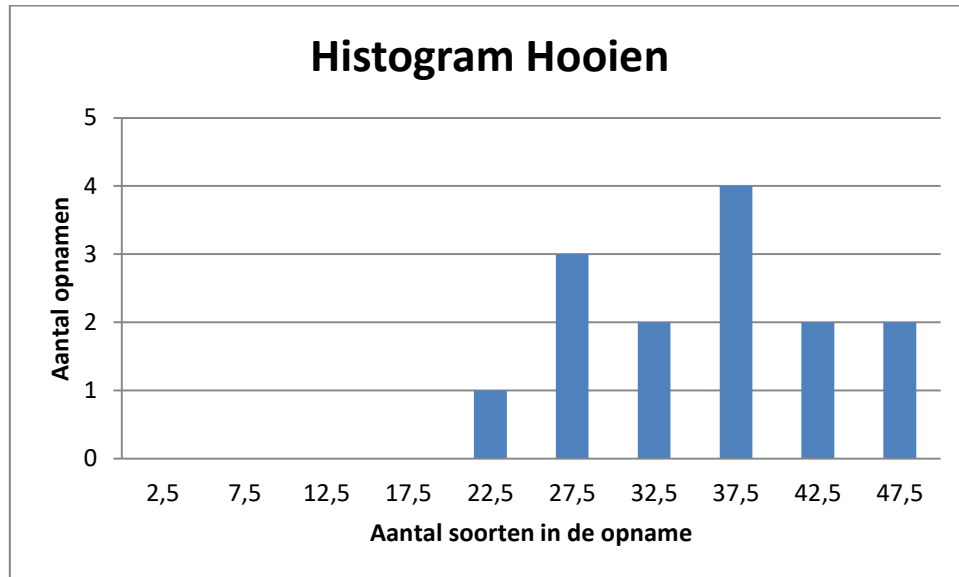

Opname 1 bevat veel soorten die een verlandingsvegetatie indiceren. Dit is een zeer laag gelegen eilandje aan de Nieuwe Tuinen in De Lier dat niet onderhouden wordt.

Opnamen 2 t/m 6 bevatten relatief veel soorten van houtige vegetaties. Dit zijn opnamen op niet bebouwde percelen langs de Nieuwe Tuinen in De Lier. Daar zijn ook bomen aanwezig. Opnamen 7 t/m 10 bevatten relatief veel pioniervegetaties. Dit is de nieuw aangelegde berm langs de Zand en Waterweg in Naaldwijk.

Opname 14 bevat ook veel soorten van houtige vegetaties. Dit is deel 1 van de 's-Gravenzandse bosjes. Deel 2 is veel opener.

Soortenrijkdom

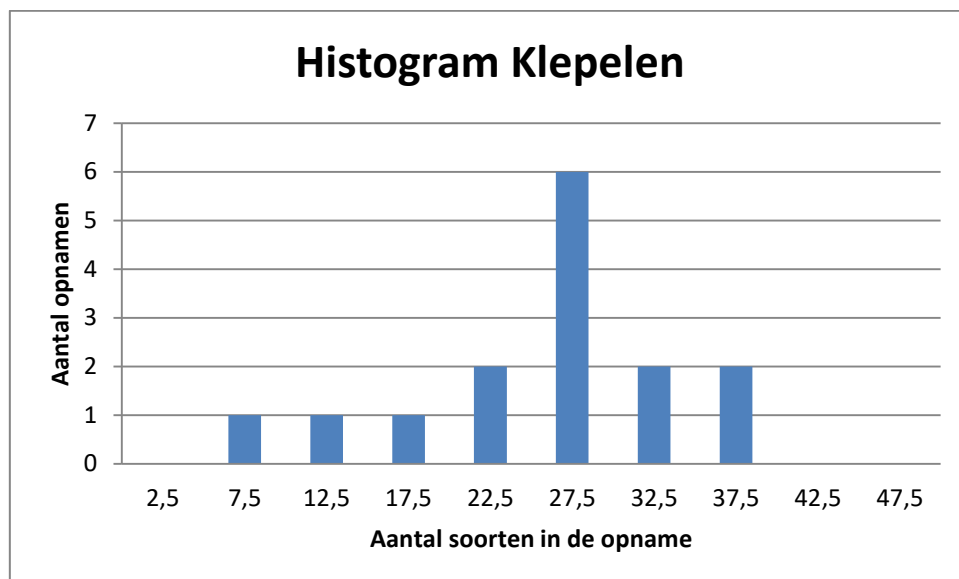
Gehoord:

Gemiddeld aantal soorten 37

Standaarddeviatie 7

Aantal opnamen 14

Opname 1 is weggelaten, omdat op die locatie niet gemaaid wordt.

Geklepeld:

Gemiddeld aantal soorten	26
Standaarddeviatie	9
Aantal opnamen	15

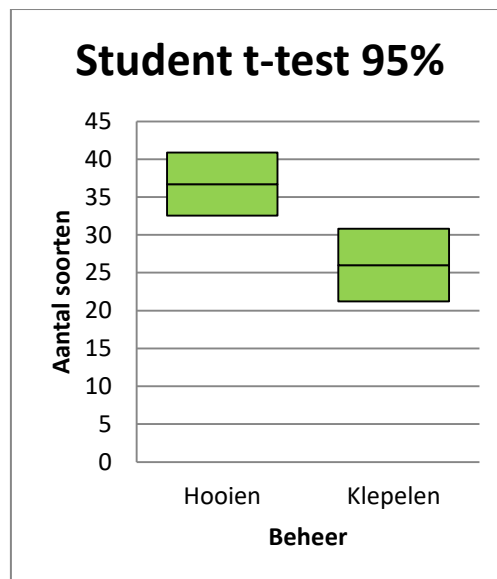
Student t-test voor het verschil tussen de gemiddelde waarden:

t-test 3,59

Aantal vrijheidsgraden 27

Grenswaarde voor tweezijdige test met 95% betrouwbaarheid: 2,052

De gehooide bermen zijn gemiddeld 11 soorten rijker dan geklepelde. Aangezien de boxen niet overlappen zelfs met meer dan 99% zekerheid.

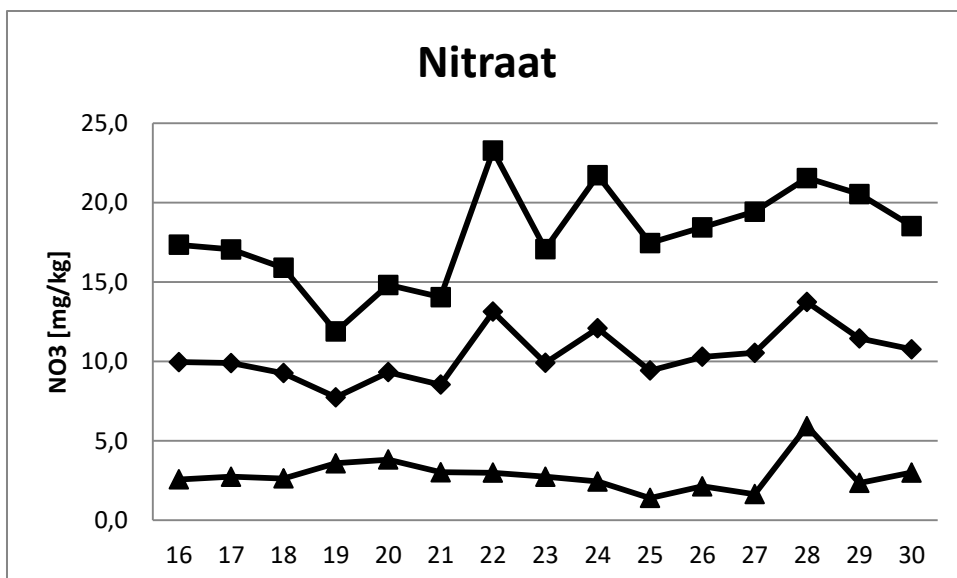
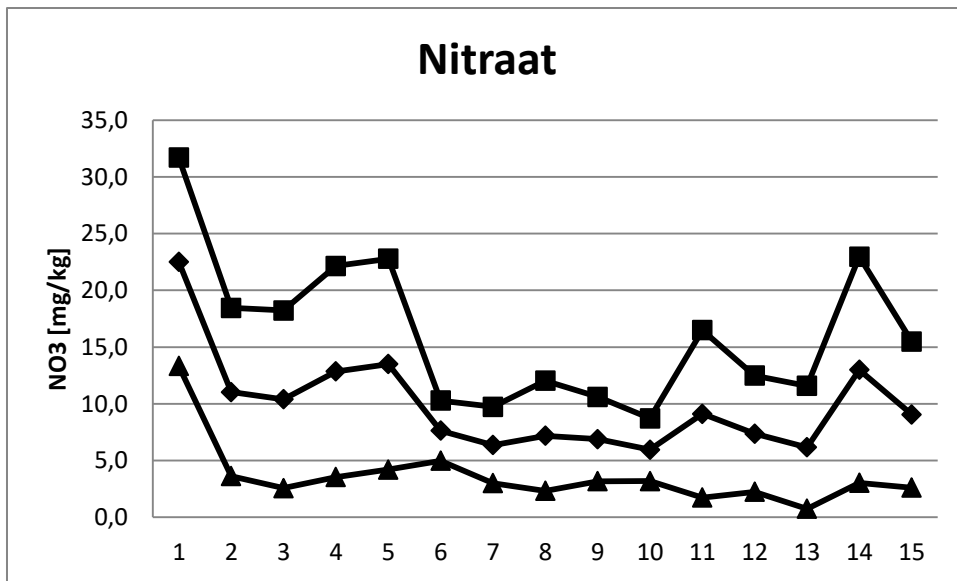

Abiotiek

Wieger Wamelink heeft van de meeste in Nederland voorkomende soorten de indicatiewaarde voor de abiotische omstandigheden vastgesteld. Voor 15 parameters kun je nu op grond van een soortenlijst (elke soort telt even zwaar mee) de chemische samenstelling van de bodem bepalen en de vochthuishouding.

Gebiedje 1 is een eilandje dat net boven het water uitsteekt. Het is op alle fronten anders dan de andere gebiedjes, ook op de chemische kwaliteiten die hier niet getoond worden. Het is natter, zuurder, zouter, bevat meer calcium en magnesium, de koolstof-stikstofverhouding is hoger. Van de nutriënten bevat het meer ammonia, meer nitraat, maar minder vrij fosfaat dan de andere gebieden.

In de figuren hieronder geeft de centrale lijn de gemiddelde indicatiewaarde. De twee buitenste lijnen geven de gemiddelde waarde plus of min de standaarddeviatie; uitgezonderd de figuren met de zuurgraad en de grondwaterhoogten.

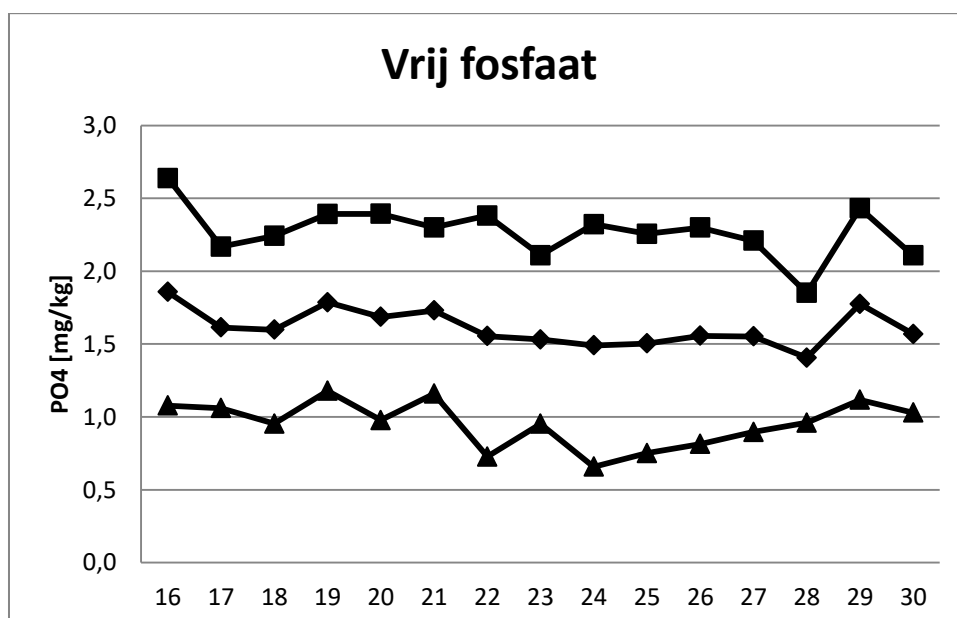
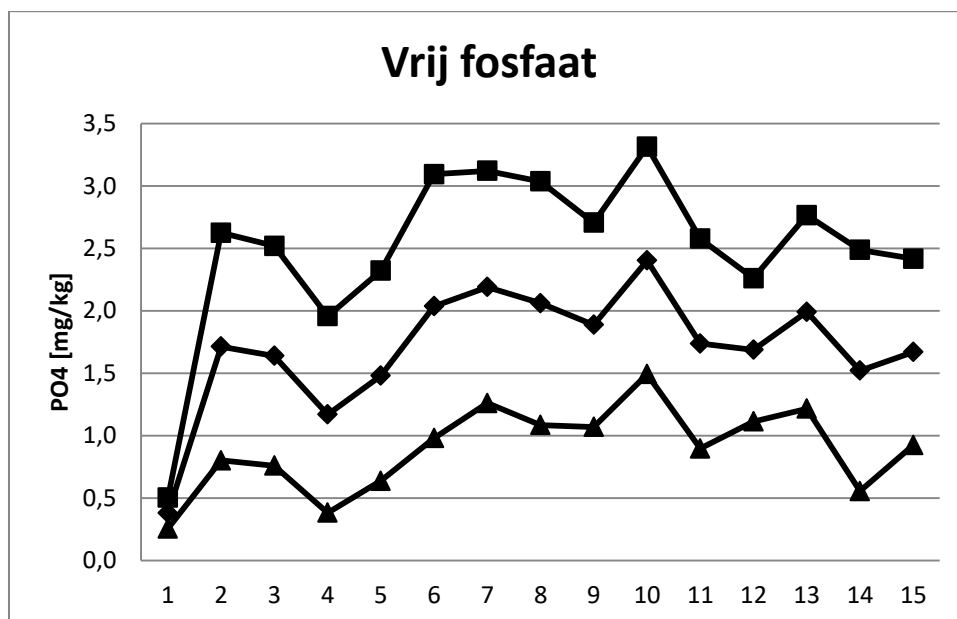
Het verloop van de grafieken geeft mooi de verschillende locaties weer: 1, 2 t/m 5, 6, 7 t/m 10, 11 t/m 13, 14 t/m 15 en daarna steeds groepjes van 3. Dit betekent dat de ondergrond nog steeds bepalend is voor de voedselrijkdom en dat het beheer secundair van belang is.

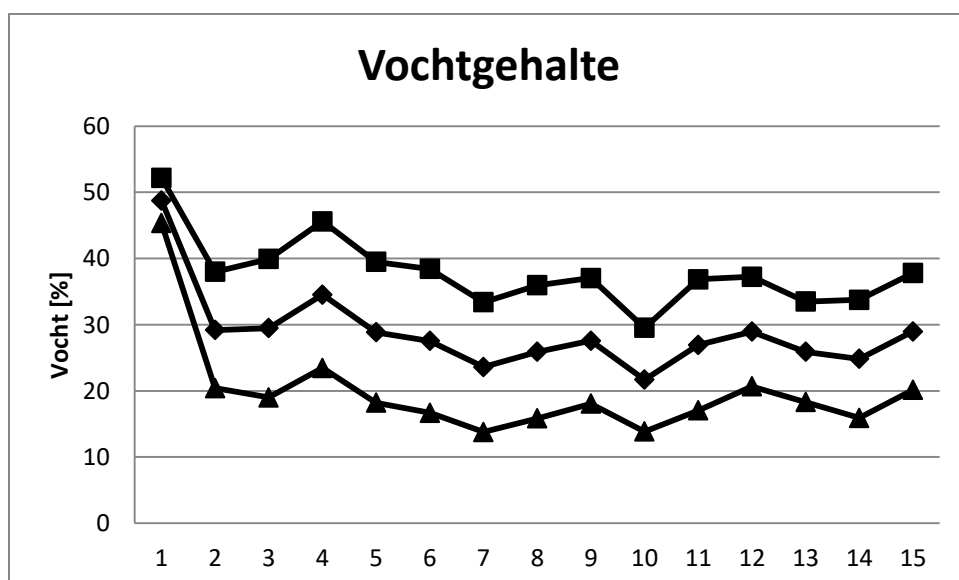
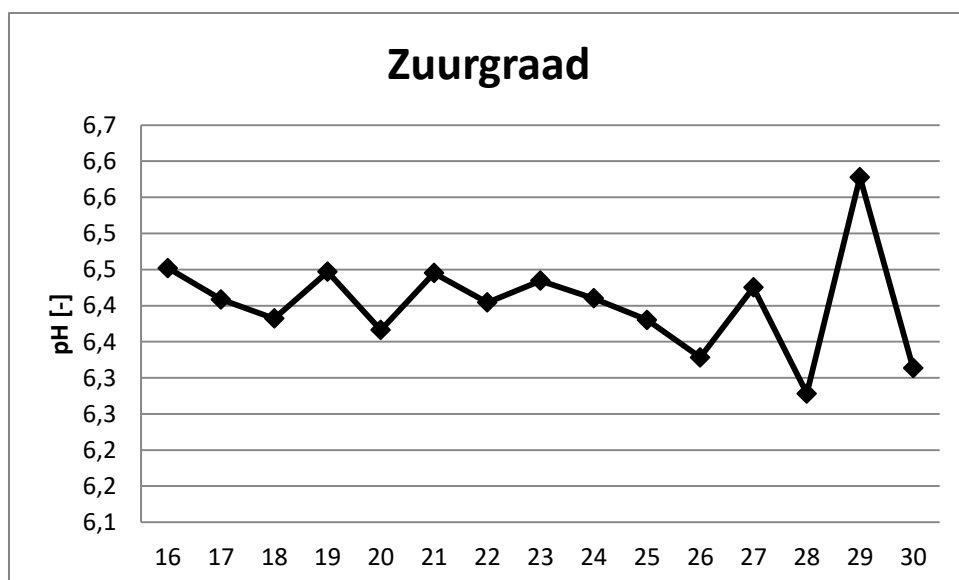
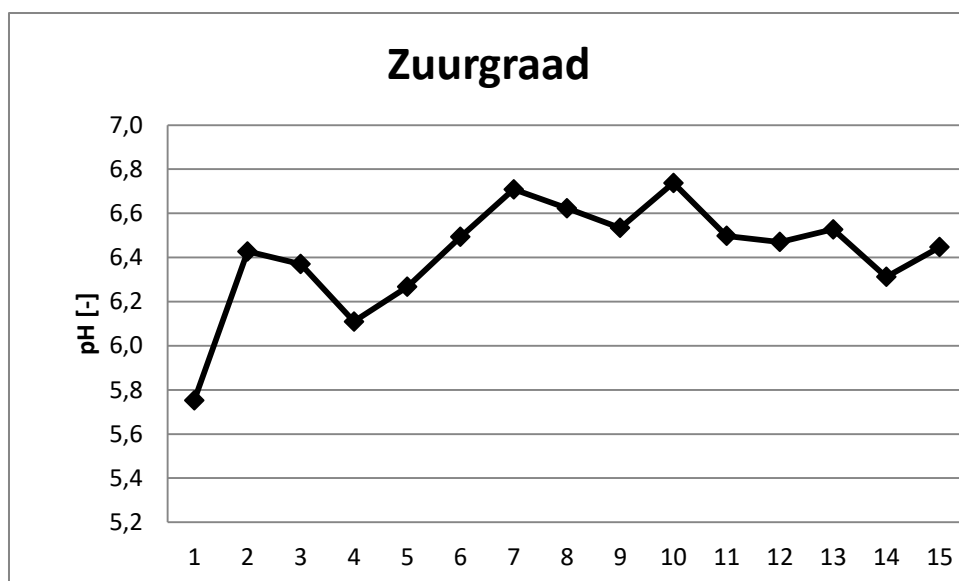
Het betekent ook dat bij het vergelijken van de meetwaarden van de gehooide en geklepelde bermen het aantal vrijheidsgraden niet helemaal helder is. Bij volledig onafhankelijke steekproeven voor de locaties van de opnamen zijn dat er 14 voor de gehooide bermen en 15 voor de geklepelde. Het andere uiterste is dat we moeten uitgaan van 5 ruimtelijke locaties voor de gehooide en 5 voor de geklepelde bermen waar dan meerdere meetwaarden zijn genoteerd.

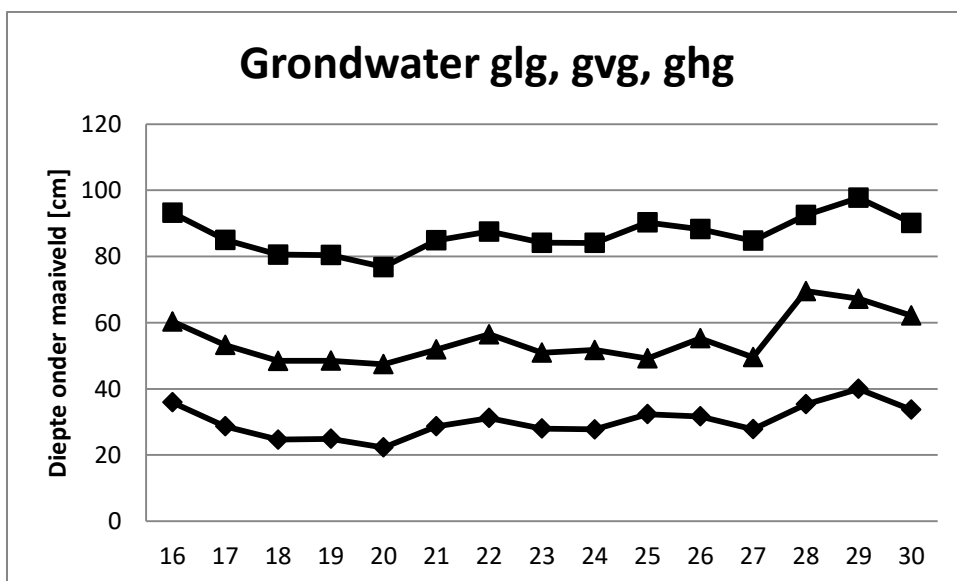
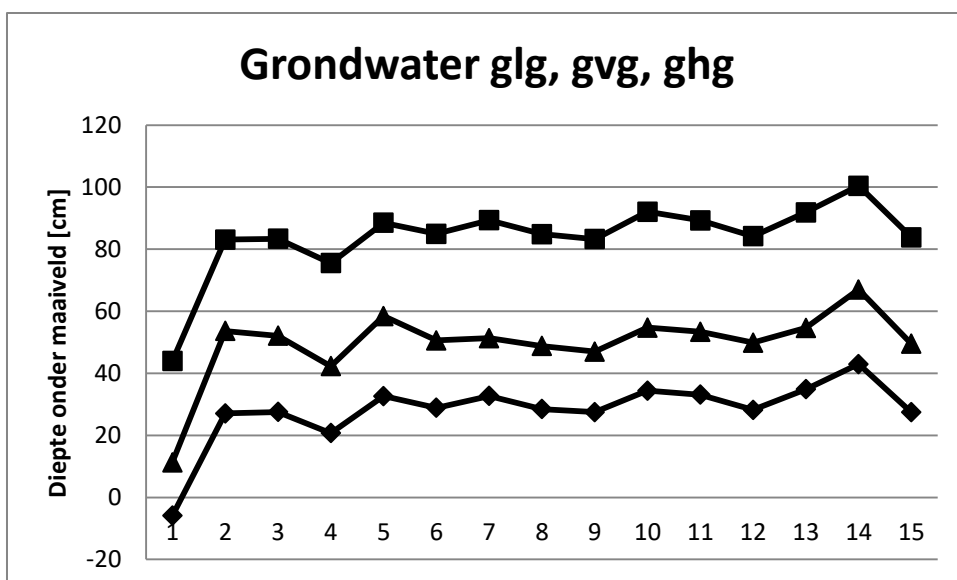
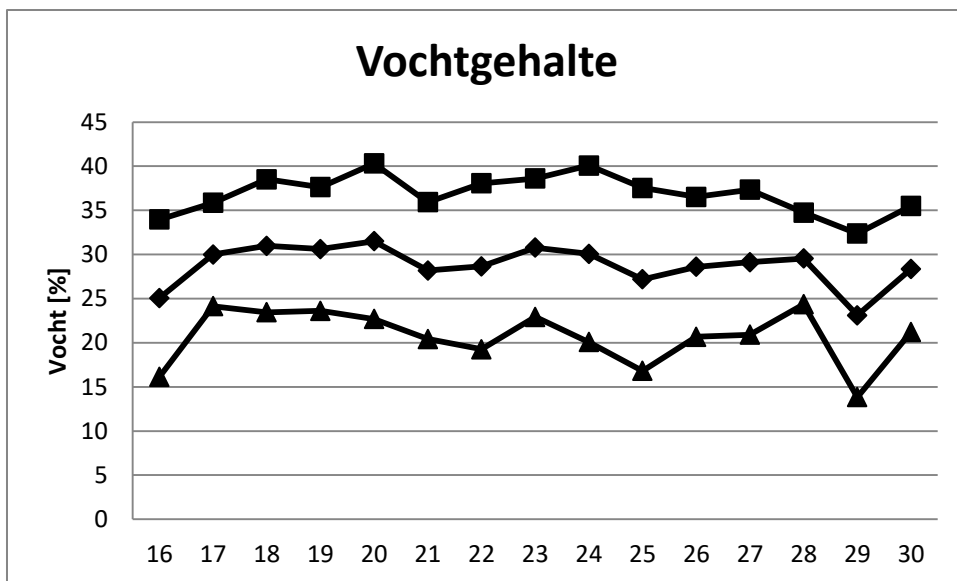
Van de 15 abiotische omstandigheden die met de gegevens van Wamelink zijn vast te stellen verschillen alleen de waarden voor vrij beschikbaar fosfaat significant tussen gehooide en geklepelde bermen in een tweezijdige t-test met een grenswaarde van 95% zekerheid als alle waarnemingen onafhankelijk worden verondersteld. Als het aantal locaties wordt gehanteerd zijn er geen significante verschillen in de abiotische waarden.

Het verschil in aantal soorten wordt ook minder significant als het aantal locaties wordt gehanteerd voor het bepalen van het aantal vrijheidsgraden. De significantie komt zelfs onder de 95% zekerheid, maar is nog wel ruim boven de 90%.

Er is dus geen verschil in de abiotische omstandigheden, zoals voedselrijkdom, tussen gehooide en geklepelde bermen terwijl de soortenrijkdom duidelijk wel verschilt. Dat is tegen het gangbare model dat zegt dat maaien en afvoeren tot verarming leidt. Mogelijk is de periode tussen verstoringen door graven, sloten schonen en andere werkzaamheden van dezelfde orde van grootte als die nodig is om verschraling tot uiting te laten komen in de soortensamenstelling van de berm.

Van boven naar beneden: gemiddelde laagste stand van het grondwater (GLG), idem in het voorjaar (GVG) en de hoogste stand (GHG) in cm onder het maaiveld.

Beheer volgens Rijkswaterstaat

(Zie bijlage voor analyse)

Overzicht van de Vegetatie Langs Rijkswegen gaat uit van het floristisch aanzien van de berm. Er is een tweedeling gemaakt tussen “actueel beeld” (A) en “eindbeeld” (E) met een verdere verdeling naar ondergrond: zand (Z), klei (K) of veen (V). Het actuele beeld is vaak soortenarm of een situatie direct na inrichting. Met doelgericht beheer kan in sommige gevallen een eindbeeld worden bereikt.

Per opname zijn de drie indicaties met de hoogste verzadiging (percentage) gemarkeerd. Daarna is een keuze gemaakt van de meest voorkomende indicatoren in alle opnamen. Er moet bedacht worden dat sommige opnamen meerdere biotopen beslaan. We richten ons hier op de grasbermen in een maaibeheer.

Opname 1 is van een zeer laaggelegen eilandje dat niet in beheer lijkt te zijn. We laten dit verder buiten beschouwing.

Belangrijkste indicaties gehooide bermen

AZ2 Klaproos-Raketberm

Dit is een pioniervegetatie op zand die ontstaat op kale grond na aanleg van een weg. Opnamen 6 (Jochem van der Houtweg) en 7 t/m 10 (Zand en Waterweg) hebben nog sterk dat kenmerk. Door een maaibeheer zal dit type overgaan in een meer grazige vegetatie. Deze bermen horen ook tot de armste aan nitraat en dat geeft hoop op de ontwikkeling van een soortenrijk grasland. Het duurt zeker 10 tot 15 jaar tot een stabiele graslandgemeenschap is ontstaan. In ieder geval valt te denken aan een Bloemrijk Glanshaverhooiland (EK2). Door de goede uitgangssituatie mogelijk een Glanshaverhooiland op Schrale Bodem (EZ2).

Aanbevolen maaibeheer: tweemaal per jaar maaien en afvoeren.

AK2 Gemeenschap van Engels Raaigras en Grote Weegbree

Dit is een weinig bloemrijke jonge vegetatie op een productief grasland. Soorten als grote weegbree duiden op verdichting van de grond door betreding, berijding of verslemping. Direct langs de weg is geen ontwikkeling te verwachten, omdat er te vaak verstoring optreedt. Verder van de weg kan door een verschrallingsbeheer op den duur een Bloemrijk Glanshaverhooiland (EK2) ontstaan. De Zand en Waterweg, Rijnvaartweg en 's-Gravenzandse Bosjes tonen potentie in die richting.

Aanbevolen maaibeheer: tweemaal per jaar maaien en afvoeren.

AZ5 Droge ruigte

Praktisch alle opnamen tonen kenmerken van dit type vegetatie. Het kan hierbij gaan om randjes langs slootkanten en dergelijke. Door een regulier maaibeheer zal een grasvegetatie gaan domineren en zullen de ruigtkruiden verdwijnen.

Belangrijkste indicaties geklepelde bermen

AK1 Ruige glanshaver hooilanden

Een soortenarme variant komt voor op vruchtbare, vochtige, vaak (iets) beschaduwde standplaatsen op zware grond. Hier is het erg moeilijk om met beheermaatregelen een waardevollere vegetatie te krijgen. Bij 1 maal per jaar maaien en afvoeren blijft de vegetatie min of meer in stand. De Zijdijk in 's-Gravenzande is zo'n voorbeeld.

Op opener en zonniger plaatsen met een lichtere grondsoort kan het wel lonen om tweemaal per jaar te maaien en af te voeren. Dit vergroot het aantal soorten waaronder bloeiende kruiden. Deze situatie geldt voor alle andere geklepelde locaties.

AZ7 Gazon

De soorten indiceren deze vegetatie, maar het beeld en het beheer spreken dit tegen. Het natuurlijk wel zo dat drie keer per jaar klepelen soorten bevordert die het ook onder frequent maaien nog goed doen.

Overig

AK3 Oever

Een aantal opnamen zijn gedaan langs watergangen. De vegetatie hier hangt nauw samen met de waterkwaliteit. Beheersmaatregelen zullen weinig effect hebben. Op den duur zal verlanding optreden en moet er gebaggerd worden.

Ecologisch Groenbeheer

(Zie bijlage voor analyse)

De indeling van Arie Koster in Ecologisch Groenbeheer is op basis van de drie belangrijkste abiotische kenmerken: voedselrijkheid, vochtuithouding en zuurgraad. Het boek gaat over alle typen vegetatie, dus ook houtige, water-, verlandings- en ruigtevegetaties. Hier beperken we ons tot de grazige vegetaties.

Per opname zijn de drie indicaties met de hoogste verzadiging (percentage) gemarkeerd. Daarna is een keuze gemaakt van de meest voorkomende indicatoren in alle opnamen. Er moet bedacht worden dat sommige opnamen meerdere biotopen beslaan. We richten ons hier op de grasbermen in een maaibeheer. Sommige beheertypen zijn nog onderverdeeld, zoals G7 in G7a en G7b. Bij het markeren is daar geen onderscheid in gemaakt.

Opname 1 is van een zeer laaggelegen eilandje dat niet in beheer lijkt te zijn. We laten dit verder buiten beschouwing.

G8b Voedselrijke, natte bodem; matig voedselrijk tot voedselrijk

Het gaat hier met name om de natte bodem. Dit type wordt geïndiceerd voor de Nieuwe Tuinen en de 's-Gravenzandse Bosjes. Er is veel water aanwezig en daarmee zijn er veel soorten van natte terreinen. Maar deze zijn hoofdzakelijk beperkt tot de oevers en staan niet in de grazige delen.

G7b Matig voedselrijke tot voedselrijke, vochtige bodem; voedselrijk tot zeer voedselrijk

Alle opnamen indiceren deze abiotiek. Het is dus goed om het beheer op dit type af te stemmen:

Gewoonlijk tweemaal per jaar maaien en afruimen.

Eerste maaibeurt: eind mei – begin juni, tweede september – half oktober. Indien één maaibeurt per jaar, dan in september.

G9 Zeer voedselrijke, vochtige bodem

Ook hier indiceren alle opnamen deze abiotiek. De nuance wordt gevonden door te kijken naar de indicatie voor beheertype G7a, de matig voedselrijke variant van G7. De Nieuwe Tuinen en de 's-Gravenzandse Bosjes zijn voedselrijker dan de andere bermen.

Gewoonlijk tweemaal per jaar maaien en afruimen.

Eerste maaibeurt: juni – juli, tweede september – half oktober.

Ten opzichte van G7b wordt aangeraden de eerste maaibeurt in juni-juli te doen, dus iets later.

Kostenaspect van klepelen en hooien

Bermmaaisel wordt gezien als groenafval en moet gescheiden worden afgevoerd. Het ligt daarom voor de hand om te bezuinigen op het afvoeren door minder te gaan maaien en door te gaan klepelen. Van de stadsecoloog van Delft is onderstaande staatje ontvangen over de verschillen in kosten bij verschillend beheer.

Beheertype	Totaal (€ per are)	
A1 Gras/bermen		
Maaien gazon	37,23	> Verschil per jaar: € 33,93
Klepelen	3,30	
A2 Gras/bermen		
Maaien gazon	37,23	> Verschil per jaar: € 23,80
Maaien + afvoeren	13,43	
A3 Gras/bermen		
Klepelen	3,30	> Verschil per jaar: € 10,13-
Maaien + afvoeren	13,43	
A4 Gras/bermen		
Klepelen	3,30	> Verschil per jaar: € 3,87-
Gefaseerd maaien + afvoeren	7,17	
A5 Gras/bermen		
Gefaseerd maaien + afvoeren	7,17	> Verschil per jaar: € 2,67
Gefaseerd maaien + afvoeren	4,50	
A6 Gras/bermen		
Klepelen	2,61	> Verschil per jaar: € 0,39
Gefaseerd maaien + afvoeren	2,23	
A7 Gras/bermen		
Klepelen	3,30	> Verschil per jaar: € 38,70-
Begrazen	42,00	

Het ministerie van EL&I nam het initiatief tot en financiert InnovatieNetwerk. Het rapport Biomassa Binnenveld Eindrapport is opgesteld in het kader van het concept 'Biomassa als drager van het landschap' (domein 'Natuur, landschap en ruimte') Rapportnr. 12.2.285, Utrecht, april 2012. Hoewel dit een rapport is over een landelijk gebied, kunnen sommige aanbevelingen ook nuttig zijn voor de stedelijke omgeving. Ook het landelijk gebied heeft een reststroom aan maaisel dat niet in een reguliere veehouderij kan worden toegepast.

Aanbeveling op pagina 93:

Voor maaisel richten de aanbevelingen zich op de verhoging van de hoeveelheid maaisel en de vermindering van afvoer- en verwerkingskosten. Met het maaien van gras wordt ook de biodiversiteit gediend en daarmee de kwaliteit van het landschap. Daarom wordt aanbevolen:

- *Bermen, slootwallen en natuurgebieden te blijven maaien en dit maaisel te blijven afvoeren. En om daar waar dit niet meer gebeurt, dit weer in te voeren;*
- *Lokale inzet van maaisel te bevorderen. Hiervoor komen boerderijcompostering en het gebruik van maaisel in potstallen in aanmerking (routes 1b en 2).*

De aanbevelingen richten zich vervolgens op het stimuleren van de inzet van maaisel voor energiedoelinden.

Nog enkele cijfers uit het rapport: Verwerken van het maaisel kost tussen de € 30 en € 40 per ton als het kan worden gecomposteerd. Als het moet gestort doordat er teveel glas en plastic in zit, loopt dat op tot € 130 per ton. Daarbij komen nog transportkosten rond de € 16 per ton.

Samenvatting

Bermen en plantsoenen in het Westland vormen een dynamische leefomgeving. Steeds zijn er verstoringen die pioniersoorten een kans geven. De Zand en Waterweg in Naaldwijk is net nieuw aangelegd en ingezaaid. De berm langs de Zwartendijk was niet te inventariseren, omdat de weg en de berm opnieuw geprofileerd werden. Daarnaast wordt de grond veelal regelmatig geroerd en is er grond van elders opgebracht. Dit alles leidt tot een vrij homogene abiotische toestand door heel het Westland met een vochtige en voedselrijke bodem. Het gaat hier dus om de oorspronkelijke uitgangssituatie, niet om een toestand die is ontstaan door het beheer.

De veertien onderzochte gehooide berm en plantsoenen moeten tweemaal per jaar worden gemaaid. De wat armere delen (Jochem van der Houtweg en Zand en Waterweg) eind mei, begin juni en de rijkere delen in juni of juli. De tweede maaibeurt is in september tot half oktober.

De vijftien onderzochte geklepelde berm en plantsoenen zijn duidelijk soortenarmer, gemiddeld 11 soorten minder, dan de gehooide. Volgens de gangbare ideeën zouden deze locaties gebaat zijn bij een verschrallingsbeheer zoals ook voor de gehooide berm wordt uitgevoerd. Alleen langs de Zijdijk in 's-Gravenzande lijkt dat weinig kansrijk gezien de zware bodem. Daar kan worden volstaan met eenmaal per jaar maaien en afvoeren.

Het is verrassend te zien dat er geen verschillen in de abiotische waarden van de bodem kunnen worden gevonden, maar wel voor de soortenrijkdom. Het is algemeen aanvaard dat maaien en afvoeren leidt tot verarming en meer soorten. Uit dit onderzoek lijkt maaien en afvoeren niet tot verarming te leiden en lijkt het klepelen zelf verantwoordelijk voor de kleine aantallen soorten. Is het verstikking doordat het maaisel blijft liggen of is het tijdstip van klepelen niet goed gekozen of is er nog iets anders aan de hand? Het valt te overwegen het klepelen op dezelfde tijdstippen te doen als het hooien. Die tijdstippen zijn ook geoptimaliseerd op maximale zaadval van de kruiden.

Dit onderzoek beperkte zich tot het vinden van een optimaal beheer voor de floristische verrijking van de berm en plantsoenen. Om de insecten en daarmee ook de vogels te helpen moet in het algemeen gefaseerd gemaaid worden. De percelen langs de Nieuwe Tuinen, Jochem van der Houtweg en de 's-Gravenzandse Bosjes lijken daarvoor het meest geschikt. Bermen langs doorgaande wegen worden te veel verstoord door het verkeer. Als de geklepelde berm een meer natuurvriendelijk beheer krijgen geldt ook daar dat gekeken moet worden naar de mogelijkheden van een gefaseerd maaibeheer.

Referenties

NN, Overzicht van de vegetatie langs Rijkswegen, Rijkswaterstaat, 2008
Arie Koster, Ecologisch Groenbeheer, Schuyt & Co, 2001
NN, Ontwikkeling van Botanisch Waardevol Grasland, Dienst Landelijk Gebied en IKC
Natuurbeheer, geen uitgiftedatum bekend
Computerprogramma Turboveg, Alterra
Ecotopensysteem van Nederland en Vlaanderen, www.synbiosys.alterra.nl/ecotopen,
bezoekt 20-6-2014
Biomassa Binnenveld Eindrapport, InnovatieNetwerk, Rapportnr. 12.2.285, Utrecht, april
2012

Bijlage: Analyse volgens Overzicht van de Vegetaties Langs Rijksbermen

Nr	Vegetatietype	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
AK1	Ruige glanshaver hooilanden	0	0	10	50	12	60	7	35	9	45	6	30	4	20	4	20	6	30	3	15
AK2	Gemeenschap van Engels Raaigras en Grote Weegbree	0	0	6	43	7	50	4	29	3	21	3	21	6	43	5	36	7	50	4	29
AK3	Soortenarme oevervegetatie	0	0	2	50	2	50	2	50	3	75	2	50	0	0	0	0	2	50	0	0
AV1	Rietoever	2	33	1	17	1	17	2	33	1	17	2	33	1	17	1	17	0	0	0	0
AZ1	Vlasbekje-St-janskruid berm	0	0	0	0	1	20	0	0	0	0	0	0	0	0	1	20	1	20	1	20
AZ2	Klaproos-Raket berm	0	0	1	17	2	33	0	0	0	0	2	33	3	50	3	50	2	33	2	33
AZ3	Vogelmuur-Herderstasje berm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AZ4	Soortenarm grasland op zand	0	0	6	29	8	38	6	29	6	29	4	19	4	19	4	19	7	33	3	14
AZ5	Droge ruigte	0	0	5	56	5	56	4	44	6	67	3	33	2	22	1	11	3	33	1	11
AZ6	Boomweide	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
AZ7	Gazon	0	0	2	40	2	40	2	40	2	40	1	20	1	20	1	20	2	40	0	0
AZ8	Jong dennenbos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EK1	Zoomvegetatie	0	0	6	30	9	45	8	40	7	35	4	20	3	15	3	15	4	20	3	15
EK2	Bloemrijke glanshaverhooilanden	0	0	4	14	6	21	7	24	6	21	7	24	4	14	5	17	5	17	5	17
EK3	Loofbos op kleigrond	0	0	1	9	1	9	1	9	2	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EV1	Soortenrijke oever	1	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EV2	Bloemrijke natte ruigte	3	23	4	31	6	46	6	46	4	31	3	23	1	8	1	8	0	0	0	0
EV3	Dotterbloemhooiland	0	0	3	27	5	45	4	36	3	27	3	27	2	18	2	18	2	18	2	18
EV4	Moerasbos	0	0	0	0	1	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EZ1	Bermen met Zachte Witbol en havikskruiden	0	0	1	14	1	14	1	14	0	0	1	14	1	14	1	14	1	14	1	14
EZ2	Glanshaverhooilanden op schrale gronden	0	0	4	16	8	32	5	20	6	24	5	20	4	16	4	16	4	16	4	16
EZ3	Zandblauwtje-Biggenkruid berm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EZ4	Stuifzand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EZ5	Heischraal grasland	0	0	1	7	1	7	1	7	0	0	1	7	1	7	1	7	1	7	1	7
EZ6	Gemeenschap van Biggenkruid en Moerasrolklaver	0	0	2	22	2	22	2	22	1	11	2	22	2	22	2	22	2	22	2	22
EZ7	Heide	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EZ8	Oud dennenbos (incl. bos van andere naaldbomen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EZ9	Loofbos op zand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Nr	Vegetatietype	11		12		13		14		15	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
AK1	Ruige glanshaver hooilanden	8	40	10	50	5	25	7	35	7	35
AK2	Gemeenschap van Engels Raaigras en Grote Weegbree	4	29	8	57	5	36	5	36	5	36
AK3	Soortenarme oevervegetatie	0	0	2	50	2	50	1	25	1	25
AV1	Rietoever	0	0	0	0	0	0	0	0	1	17
AZ1	Vlasbekje-St-janskruid berm	1	20	2	40	0	0	0	0	0	0
AZ2	Klaproos-Raket berm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AZ3	Vogelmuur-Herderstasje berm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AZ4	Soortenarm grasland op zand	5	24	7	33	6	29	6	29	5	24
AZ5	Droge ruigte	3	33	4	44	3	33	3	33	5	56
AZ6	Boomweide	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
AZ7	Gazon	1	20	2	40	1	20	2	40	1	20
AZ8	Jong dennenbos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EK1	Zoomvegetatie	5	25	5	25	6	30	8	40	4	20
EK2	Bloemrijke glanshaverhooilanden	7	24	6	21	5	17	9	31	6	21
EK3	Loofbos op kleigrond	1	9	0	0	0	0	1	9	0	0
EV1	Soortenrijke oever	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EV2	Bloemrijke natte ruigte	4	31	2	15	0	0	4	31	3	23
EV3	Dotterbloemhooiland	4	36	4	36	3	27	3	27	4	36
EV4	Moerasbos	1	8	0	0	1	8	0	0	0	0
EZ1	Bermen met Zachte Witbol en havikskruiden	1	14	1	14	2	29	1	14	1	14
EZ2	Glanshaverhooilanden op schrale gronden	6	24	6	24	5	20	5	20	5	20
EZ3	Zandblauwtje-Biggenkruid berm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EZ4	Stuifzand	0	0	0	0	1	13	0	0	0	0
EZ5	Heischraal grasland	1	7	1	7	2	14	1	7	1	7
EZ6	Gemeenschap van Biggenkruid en Moerasrolklaver	3	33	2	22	4	44	1	11	2	22
EZ7	Heide	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EZ8	Oud dennenbos (incl. bos van andere naaldbomen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EZ9	Loofbos op zand	0	0	0	0	0	0	1	13	0	0

Nr	Vegetatietype	16		17		18		19		20		21		22		23		24	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
AK1	Ruige glanshaver hooilanden	8	40	8	40	8	40	9	45	7	35	8	40	8	40	9	45	8	40
AK2	Gemeenschap van Engels Raaigras en Grote Weegbree	5	36	4	29	5	36	5	36	3	21	6	43	5	36	5	36	3	21
AK3	Soortenarme oevervegetatie	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	2	50	0	0	1	25
AV1	Rietoever	0	0	0	0	1	17	1	17	2	33	1	17	1	17	1	17	3	50
AZ1	Vlasbekje-St-janskruid berm	0	0	0	0	1	20	0	0	1	20	0	0	0	0	0	0	0	0
AZ2	Klaproos-Raket berm	2	33	1	17	0	0	1	17	0	0	0	0	2	33	1	17	1	17
AZ3	Vogelmuur-Herderstasje berm	1	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AZ4	Soortenarm grasland op zand	5	24	5	24	7	33	7	33	5	24	6	29	6	29	4	19	4	19
AZ5	Droge ruigte	4	44	3	33	3	33	3	33	3	33	3	33	6	67	3	33	3	33
AZ6	Boomweide	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
AZ7	Gazon	2	40	2	40	1	20	2	40	2	40	2	40	2	40	0	0	1	20
AZ8	Jong dennenbos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EK1	Zoomvegetatie	5	25	6	30	4	20	5	25	4	20	6	30	8	40	6	30	6	30
EK2	Bloemrijke glanshaverhooilanden	5	17	5	17	7	24	7	24	3	10	5	17	7	24	9	31	7	24
EK3	Loofbos op kleigrond	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	9	0	0	1	9
EV1	Soortenrijke oever	0	0	0	0	0	0	0	0	1	20	0	0	0	0	0	0	0	0
EV2	Bloemrijke natte ruigte	2	15	2	15	1	8	3	23	2	15	2	15	5	38	4	31	7	54
EV3	Dotterbloemhooiland	1	9	3	27	4	36	3	27	2	18	3	27	3	27	3	27	5	45
EV4	Moerasbos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	8	0	0	0	0
EZ1	Bermen met Zachte Witbol en havikskruiden	0	0	1	14	1	14	0	0	0	0	1	14	0	0	1	14	1	14
EZ2	Glanshaverhooilanden op schrale gronden	4	16	4	16	5	20	5	20	3	12	4	16	5	20	6	24	6	24
EZ3	Zandblauwtje-Biggenkruid berm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EZ4	Stuifzand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EZ5	Heischraal grasland	1	7	1	7	2	14	1	7	0	0	1	7	0	0	2	14	1	7
EZ6	Gemeenschap van Biggenkruid en Moerasrolklaver	1	11	2	22	2	22	1	11	1	11	2	22	1	11	2	22	2	22
EZ7	Heide	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EZ8	Oud dennenbos (incl. bos van andere naaldbomen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EZ9	Loofbos op zand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Nr	Vegetatietype	25		26		27		28		29		30	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
AK1	Ruige glanshaver hooilanden	7	35	8	40	8	40	5	25	6	30	8	40
AK2	Gemeenschap van Engels Raaigras en Grote Weegbree	4	29	5	36	5	36	2	14	4	29	3	21
AK3	Soortenarme oeervegetatie	0	0	1	25	2	50	1	25	1	25	1	25
AV1	Rietoever	0	0	1	17	2	33	0	0	1	17	0	0
AZ1	Vlasbekje-St-janskruid berm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AZ2	Klaproos-Raket berm	1	17	0	0	0	0	0	0	2	33	1	17
AZ3	Vogelmuur-Herderstasje berm	1	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AZ4	Soortenarm grasland op zand	6	29	6	29	7	33	1	5	4	19	5	24
AZ5	Droge ruigte	2	22	4	44	5	56	2	22	2	22	2	22
AZ6	Boomweide	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
AZ7	Gazon	1	20	2	40	2	40	1	20	1	20	1	20
AZ8	Jong dennenbos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EK1	Zoomvegetatie	7	35	9	45	6	30	3	15	5	25	6	30
EK2	Bloemrijke glanshaverhooilanden	7	24	8	28	6	21	1	3	3	10	4	14
EK3	Loofbos op kleigrond	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EV1	Soortenrijke oever	0	0	0	0	1	20	0	0	0	0	0	0
EV2	Bloemrijke natte ruigte	3	23	3	23	5	38	2	15	2	15	3	23
EV3	Dotterbloemhooiland	4	36	3	27	4	36	1	9	1	9	4	36
EV4	Moerasbos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EZ1	Bermen met Zachte Witbol en havikskruiden	2	29	1	14	1	14	0	0	1	14	1	14
EZ2	Glanshaverhooilanden op schrale gronden	8	32	6	24	6	24	1	4	4	16	4	16
EZ3	Zandblauwtje-Biggenkruid berm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EZ4	Stuifzand	1	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EZ5	Heischraal grasland	2	14	2	14	1	7	0	0	2	14	1	7
EZ6	Gemeenschap van Biggenkruid en Moerasrolklaver	3	33	2	22	2	22	0	0	1	11	1	11
EZ7	Heide	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EZ8	Oud dennenbos (incl. bos van andere naaldbomen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EZ9	Loofbos op zand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Bijlage: Analyse volgens Ecologisch Groenbeheer

(De bijdragen aan G1 t/m G6 en G10 zijn weggelaten; hier zijn nauwelijks indicaties voor gevonden.)

Nr	Vegetatietype	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
G7	Matig voedselrijke tot voedselrijke, (matig) vochtige bodem	0	0	7	16	11	26	10	23	8	19	12	28	9	21	9	21	7	16	6	14
G7a	Matig voedselrijke tot voedselrijke, vochtige bodem; matig voedselrijk	0	0	1	4	1	4	1	4	0	0	4	17	5	21	4	17	3	13	3	13
G7b	Matig voedselrijke tot voedselrijke, vochtige bodem; voedselrijk tot zeer voedselrijk	0	0	6	32	10	53	9	47	8	42	8	42	4	21	5	26	4	21	3	16
G8	Voedselrijke natte bodem	1	3	3	8	8	21	5	13	2	5	2	5	1	3	2	5	3	8	1	3
G8a	Voedselrijke, natte bodem; matig voedselrijk	1	3	1	3	5	16	3	10	1	3	2	6	1	3	1	3	2	6	1	3
G8b	Voedselrijke, natte bodem; matig voedselrijk tot voedselrijk	0	0	2	25	3	38	2	25	1	13	0	0	0	0	1	13	1	13	0	0
G9	Zeer voedselrijke, vochtige bodem	0	0	10	48	9	43	11	52	10	48	7	33	6	29	7	33	7	33	4	19

Nr	Vegetatietype	11		12		13		14		15	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
G7	Matig voedselrijke tot voedselrijke, (matig) vochtige bodem	11	26	10	23	10	23	10	23	6	14
G7a	Matig voedselrijke tot voedselrijke, vochtige bodem; matig voedselrijk	2	8	2	8	2	8	3	13	1	4
G7b	Matig voedselrijke tot voedselrijke, vochtige bodem; voedselrijk tot zeer voedselrijk	9	47	8	42	8	42	7	37	5	26
G8	Voedselrijke natte bodem	2	5	1	3	2	5	4	10	1	3
G8a	Voedselrijke, natte bodem; matig voedselrijk	0	0	0	0	1	3	1	3	0	0
G8b	Voedselrijke, natte bodem; matig voedselrijk tot voedselrijk	2	25	1	13	1	13	3	38	1	13
G9	Zeer voedselrijke, vochtige bodem	9	43	8	38	5	24	9	43	6	29

Nr	Vegetatietype	16		17		18		19		20		21		22		23		24	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
G7	Matig voedselrijke tot voedselrijke, (matig) vochtige bodem	8	19	10	23	12	28	11	26	7	16	10	23	12	28	9	21	11	26
G7a	Matig voedselrijke tot voedselrijke, vochtige bodem; matig voedselrijk	0	0	1	4	1	4	2	8	0	0	1	4	2	8	2	8	2	8
G7b	Matig voedselrijke tot voedselrijke, vochtige bodem; voedselrijk tot zeer voedselrijk	8	42	9	47	11	58	9	47	7	37	9	47	10	53	7	37	9	47
G8	Voedselrijke natte bodem	1	3	3	8	5	13	2	5	2	5	2	5	3	8	1	3	2	5
G8a	Voedselrijke, natte bodem; matig voedselrijk	0	0	1	3	2	6	1	3	1	3	1	3	1	3	0	0	1	3
G8b	Voedselrijke, natte bodem; matig voedselrijk tot voedselrijk	1	13	2	25	3	38	1	13	1	13	1	13	2	25	1	13	1	13
G9	Zeer voedselrijke, vochtige bodem	9	43	9	43	9	43	8	38	7	33	9	43	10	48	9	43	6	29

Nr	Vegetatietype	25		26		27		28		29		30	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
G7	Matig voedselrijke tot voedselrijke, (matig) vochtige bodem	10	23	10	23	11	26	2	5	4	9	7	16
G7a	Matig voedselrijke tot voedselrijke, vochtige bodem; matig voedselrijk	1	4	1	4	1	4	0	0	1	4	1	4
G7b	Matig voedselrijke tot voedselrijke, vochtige bodem; voedselrijk tot zeer voedselrijk	9	47	9	47	10	53	2	11	3	16	6	32
G8	Voedselrijke natte bodem	3	8	4	10	2	5	0	0	2	5	2	5
G8a	Voedselrijke, natte bodem; matig voedselrijk	2	6	2	6	1	3	0	0	1	3	1	3
G8b	Voedselrijke, natte bodem; matig voedselrijk tot voedselrijk	1	13	2	25	1	13	0	0	1	13	1	13
G9	Zeer voedselrijke, vochtige bodem	7	33	10	48	7	33	3	14	4	19	6	29

Bijlage: Tansley-opnamen natuurvriendelijke bermen en plantsoenen

- 1 Nieuwe Tuinen, De Lier, eilandje tegenover nummer 2
- 2 Nieuwe Tuinen, De Lier, berm tegenover nummer 2
- 3 Nieuwe Tuinen, De Lier, perceel tegenover nummer 16
- 4 Nieuwe Tuinen, De Lier, perceel naast nummer 19
- 5 Nieuwe Tuinen, De Lier, perceel tegenover nummer 36
- 6 Jochem van der Houtweg, De Lier
- 7 Zand en Waterweg, Naaldwijk; deel 1
- 8 Zand en Waterweg, Naaldwijk; deel 2
- 9 Zand en Waterweg, Naaldwijk; deel 3
- 10 Zand en Waterweg, Naaldwijk; deel 4
- 11 Rijnvaartweg, 's Gravenzande; deel 1
- 12 Rijnvaartweg, 's Gravenzande; deel 2
- 13 Rijnvaartweg, 's Gravenzande; deel 3
- 14 's Gravenlandse Bosjes, 's Gravenzande; deel 1
- 15 's Gravenlandse Bosjes, 's Gravenzande; deel 2

Soortnr.	Nederlandse naam	Tabel nummer Wetenschappelijke naam	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
496	Moeraswolfsmelk	Euphorbia palustris	kl	o	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
526	Moerasspirea	Filipendula ulmaria	kl	d	.	lf	o	.	o	.	.	.	.	.	.	.	.
665	Gele lis	Iris pseudacorus	kl	o	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
933	Riet	Phragmites australis	kl	la	a	la	a	.	la	o	r	.	.	.	.	.	f
1099	Waterzuring	Rumex hydrolapathum	kl	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1317	Kleine lisdodde	Typha angustifolia	kl	lf	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1333	Echte valeriaan	Valeriana officinalis	kl	o	.	.	r	.	.	.	.	.	o	.	.	.	.
18	Fioringras	Agrostis stolonifera	kl	.	r	la	a	a	a	o	o	o	o	f	f	f	.
42	Grote vossenstaart	Alopecurus pratensis	kl	.	o	o	.	o	o	.	.	.	.	o	.	.	.
70	Fluitenkruid	Anthriscus sylvestris	kl	.	r	r	.	.	.	.	.	.	.	r	.	o	.
96	Glanshaver	Arrhenatherum elatius	kl	.	f	la	.	o	lf	.	.	.	.	f	f	o	.
188	Haagwinde	Calystegia sepium	kl	.	r	r	r	r	.	.	.	.	r	.	.	.	.
200	Gewoon herderstasje	Capsella bursa-pastoris	kl	.	r	.	.	.	r	r	.	.	r	.	.	.	.
331	Akkerdistel	Cirsium arvense	kl	.	o	o	.	o	o	r	.	o	.	.	r	r	o
390	Kropaar	Dactylis glomerata	kl	.	f	o	o	o	o	.	.	.	.	o	o	.	f

Soortnr.	Nederlandse naam	Tabel nummer Wetenschappelijke naam	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
462	Heermoes	Equisetum arvense	kl	.	o	.	a	o	o	a	o	a	a	d	ld	f	.	r
546	Kleefkruid	Galium aparine	kl	.	r	r	r	o	.	.	.	.	.	.	.	.	o	.
631	Gestreepte witbol	Holcus lanatus	kl	.	o	la	a	f	o	o	o	o	f	f	f	.	o	
636	Kruipertje	Hordeum murinum	kl	.	o	o	o	o	.	.	.	.	.	.	.	r	r	
700	Witte dovenetel	Lamium album	kl	.	o	.	.	o	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
756	Engels raaigras	Lolium perenne	kl	.	o	o	o	f	o	o	f	o	.	f	o	.	o	.
797	Gevlekte rupsklaver	Medicago arabica	kl	.	o	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.
930	Rietgras	Phalaris arundinacea	kl	.	o	o	o	o	o	.	.	o	.	.	r	r	.	.
946	Smalle weegbree	Plantago lanceolata	kl	.	r	r	r	.	o	a	a	a	a	o	o	o	r	o
947	Grote weegbree s.s.	Plantago major s. major	kl	.	r	.	r	o	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.
952	Straatgras	Poa annua	kl	.	o	.	.	.	.	o	.	.	.	.	.	.	.	.
959	Ruw beemdgras	Poa trivialis	kl	.	f	a	a	f	.	.	.	f	.	.	f	r	la	f
967	Veenwortel	Persicaria amphibia	kl	.	o	r	a	o	.	o	r	o	.	o	o	.	.	o
1006	Zilverschoon	Potentilla anserina	kl	.	o	o	r	.	.	r	o	f	o	r	o	.	.	r
1040	Scherpe boterbloem	Ranunculus acris	kl	.	o	o	a	o	a	.	.	.	.	f	f	f	.	o
1056	Kruipende boterbloem	Ranunculus repens	kl	.	r	o	o	o	.	.	.	r	.	.	.	r	o	.
1098	Krulzuring	Rumex crispus	kl	.	o	.	r	r	.	.	r	.	.	.	r	.	.	r
1101	Ridderzuring	Rumex obtusifolius	kl	.	o	r	r	o	r	r	.	r	.	r	.	.	o	r
1207	Herik	Sinapis arvensis	kl	.	o	r	.	.	r	r	r	.	o	.	.	.	.	.
1259	Gewone smeewortel	Symphytum officinale	kl	.	o	.	r	.	.	.	r	.	.	r	r	.	r	r
1305	Rode klaver	Trifolium pratense	kl	.	o	o	f	o	o	o	o	o	o	r	r	o	o	r
1321	Grote brandnetel	Urtica dioica	kl	.	o	r	r	r	.	.	.	.	.	r	.	.	ld	r
1960	Smalle en Voederwikke	Vicia sativa	kl	.	o	o	.	o	.	.	.	.	.	o	o	o	.	o
2430	Gewone paardebloemen	Taraxacum sectie Ruderalia	kl	.	o	r	.	r	.	r	r	r	.	r	.	r	r	.
135	Madeliefje	Bellis perennis	kl	.	.	o	o	o	o	.	.	.	.	.	.	.	o	.
165	IJle dravik	Anisantha sterilis	kl	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.
187	Gewone dotterbloem	Caltha palustris s. palustris	kl	.	.	o	o	.	o	.	.	.	.	.	.	.	.	.
205	Pinksterbloem	Cardamine pratensis	kl	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
235	Ruige zegge	Carex hirta	kl	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
296	Gewone hoornbloem	Cerastium fontanum s. vulgare	kl	.	.	r	r	r	o	.	r	.	.	o	r	o	.	.
446	Kweek	Elytrigia repens	kl	.	.	o	.	.	.	.	f	f	a	o	f	.	.	.
520	Rood zwenkgras s.s.	Festuca rubra	kl	.	.	o	.	.	o	o	.	.	o	f	a	a	o	.
582	Hondsdrif	Glechoma hederacea	kl	.	.	r	o	o	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Soortnr.	Nederlandse naam	Tabel nummer Wetenschappelijke naam	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
708	Akkerkool	Lapsana communis	kl	.	.	r	.	r	.	.	.	.	.	.	.	o	.
755	Italiaans raaigras	Lolium multiflorum	kl	.	.	r	.	.	.	r	.	r	.	.	.	.	.
789	Muskuskaasjeskruid	Malva moschata	kl	.	.	o	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.
916	Grote klaproos	Papaver rhoeas	kl	.	.	r	.	.	r	r	r	o	.	.	.	.	.
932	Timoteegras s.s.	Phleum pratense s. pratense	kl	.	.	o	.	.	.	.	.	.	r	r	.	.	o
969	Adderwortel	Persicaria bistorta	kl	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1093	Veldzuring	Rumex acetosa	kl	.	.	r	o	o	.	.	.	.	r	o	.	r	r
1097	Kluwenzuring	Rumex conglomeratus	kl	.	.	r	.	.	.	.	.	.	o	.	.	o	.
1218	Bitterzoet	Solanum dulcamara	kl	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1260	Boerenwormkruid	Tanacetum vulgare	kl	.	.	r	.	.	.	r	.	.	.	r	.	.	.
1299	Kleine klaver	Trifolium dubium	kl	.	.	r	.	.	o	.	.	r	.	.	.	r	.
1316	Klein hoefblad	Tussilago farfara	kl	.	.	r	.	.	.	r	r	r	r	o	o	r	r
1370	Ringelwikke	Vicia hirsuta	kl	.	.	o	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1372	Voederwikke	Vicia sativa s. sativa	kl	.	.	o	.	o	o	.	.	.	.	.	.	.	.
7	Kalmoes	Acorus calamus	kl	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.
11	Zevenblad	Aegopodium podagraria	kl	.	.	.	o	.	.	.	.	.	o	f	f	.	.
36	Zwarte els	Alnus glutinosa	kl	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
437	Gewone waterbies	Eleocharis palustris	kl	.	.	.	o	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
530	Sporkehout	Rhamnus frangula	kl	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
584	Mannagras	Glyceria fluitans	kl	.	.	.	o	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1306	Witte klaver	Trifolium repens	kl	.	.	.	o	.	o	a	a	a	a	.	.	r	o
1643	Hondsroos	Rosa canina	kl	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
143	Zwart tandzaad	Bidens frondosa	kl	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.
451	Harig wilgenroosje	Epilobium hirsutum	kl	.	.	.	.	o	r	.	.	.	.	.	.	.	.
570	Slipbladige ooievaarsbek	Geranium dissectum	kl	.	.	.	.	o	.	.	.	.	.	.	.	.	.
576	Robertskruid	Geranium robertianum	kl	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.
606	Reuzenberenklauw	Heracleum mantegazzianum	kl	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	o	.
607	Gewone berenklauw	Heracleum sphondylium	kl	.	.	.	.	r	r	.	.	.	r	.	.	o	.
840	Akkervergeet-mij-nietje	Myosotis arvensis	kl	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.
909	Witte klaverzuring	Oxalis acetosella	kl	.	.	.	.	o	.	.	.	.	.	.	.	.	.
968	Gewoon varkensgras	Polygonum aviculare	kl	.	.	.	.	r	r	.	.	.	.	.	.	.	.
1533	Grote egelskop s.s.	Sparganium erectum s. erectum	kl	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1850	Noorse esdoorn	Acer platanoides	kl	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Soortnr.	Nederlandse naam	Tabel nummer Wetenschappelijke naam	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
5405	Roze ooievaarsbek	Geranium endressii	kl	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6218	Es (G)	Fraxinus species	kl	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4	Gewoon duizendblad	Achillea millefolium	kl	.	.	.	.	o	r	.	.	.	r	.	o	.	.
		Bromus hordeaceus s.															
161	Zachte dravik s.s.	hordeaceus	kl	.	.	.	.	o	o	.	.	.	r	o	o	.	.
319	Gewone margriet	Leucanthemum vulgare	kl	.	.	.	.	r	r	r	r	o	.	.	.	.	.
394	Peen	Daucus carota	kl	.	.	.	.	r	r	r	.	r	.	.	.	.	.
574	Kleine ooievaarsbek	Geranium pusillum	kl	.	.	.	.	r	.	.	.	.	o	.	o	.	.
678	Platte rus	Juncus compressus	kl	.	.	.	.	lf	.	.	.	.	.	.	.	.	.
684	Zeegroene rus	Juncus inflexus	kl	.	.	.	.	la	.	.	.	.	.	.	.	.	.
794	Echte kamille	Matricaria recutita	kl	.	.	.	.	lf	.	o	o	o	r	.	.	r	.
812	Citroengele honingklaver	Melilotus officinalis	kl	.	.	.	.	r	.	r	.	o	.	.	.	.	.
1258	Blauwe knoop	Succisa pratensis	kl	.	.	.	.	o	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1369	Vogelwikke	Vicia cracca	kl	.	.	.	.	ld	r	.	o	.	o	o	.	.	.
15	Bolderik	Agrostemma githago	kl	.	.	.	.	.	o	o	.	.	.	.	.	.	.
17	Hoog struisgras	Agrostis gigantea	kl	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.
66	Gewoon reukgras	Anthoxanthum odoratum	kl	.	.	.	.	.	o	f	f	f	.	.	.	.	.
101	Bijvoet	Artemisia vulgaris	kl	.	.	.	.	.	r	r	o	o	.	o	o	.	r
279	Korenbloem	Centaurea cyanus	kl	.	.	.	.	.	o	o	.	.	.	.	.	.	.
336	Speerdistel	Cirsium vulgare	kl	.	.	.	.	.	r	r	.	.	.	.	.	.	.
372	Klein streepzaad	Crepis capillaris	kl	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	r	.	.
410	Grote zandkool	Diplotaxis tenuifolia	kl	.	.	.	.	.	r	.	r	r	.	.	.	.	.
412	Grote kaardebol	Dipsacus fullonum	kl	.	.	.	.	.	r	r	.	.	.	.	.	.	.
431	Slangenkruid	Echium vulgare	kl	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.
519	Beemdlangbloem	Festuca pratensis	kl	.	.	.	.	.	o	o	.	.	.	.	.	.	.
761	Gewone rolklaver	Lotus corniculatus v. corniculatus	kl	.	.	.	.	.	a	a	f	f	r	.	.	.	r
795	Reukeloze kamille	Tripleurospermum maritimum	kl	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.
801	Luzerne	Medicago sativa	kl	.	.	.	.	.	o	r	o	o	.	.	.	.	.
805	Avondkoekoeksbloem	Silene latifolia	kl	.	.	.	.	.	r	.	.	r	.	.	.	.	.
809	Witte honingklaver	Melilotus albus	kl	.	.	.	.	.	o	ld	.	f	.	.	.	.	.
873	Grote teunisbloem	Oenothera erythrosepala	kl	.	.	.	.	.	r	.	.	o	.	.	.	.	.
944	Hertshoornweegbree	Plantago coronopus	kl	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.
1017	Gewone brunel	Prunella vulgaris	kl	.	.	.	.	.	r	r	.	.	.	.	.	o	.

Soortnr.	Nederlandse naam	Tabel nummer Wetenschappelijke naam	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1062	Wilde reseda	Reseda lutea	kl	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.
1078	Akkerkers	Rorippa sylvestris	kl	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.
1804	Raapzaad	Brassica rapa	kl	.	.	.	.	.	r	.	f	.	.	.	.	.	.
152	Zwarte mosterd	Brassica nigra	kl	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.
350	Akkerwinde	Convolvulus arvensis	kl	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.
725	Vertakte leeuwentand	Leontodon autumnalis	kl	.	.	.	.	.	.	r	r	o	.	.	.	.	.
1223	Akkermelkdistel s.s.	Sonchus arvensis v. arvensis	kl	.	.	.	.	.	.	.	o	o	r	r	r	.	.
306	Melganzenvoet	Chenopodium album	kl	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.
1211	Gewone raket	Sisymbrium officinale	kl	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.
208	Kruldistel	Carduus crispus	kl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.
680	Pitrus	Juncus effusus	kl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	r	.	.
799	Hopklaver	Medicago lupulina	kl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	o	.	.
1175	Muurpeper	Sedum acre	kl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.
1188	Jakobskruiskruid s.s.	Senecio jacobaea s. jacobaea	kl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	r	.	r	.
450	Wilgenroosje	Chamerion angustifolium	kl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.
1766	Knoopkruid	Centaurea jacea	kl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	r	.
654	Gewoon biggenkruid	Hypochaeris radicata	kl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.
715	Veldlathyrus	Lathyrus pratensis	kl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	o	.	.
		Tragopogon pratensis s.															
2418	Gele morgenster	pratensis	kl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	o
29	Look-zonder-look	Alliaria petiolata	kl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	o	.
166	Zwenkdravik	Anisantha tectorum	kl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.
550	Glad walstro	Galium mollugo	kl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.
579	Geel nagelkruid	Geum urbanum	kl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	o	.
807	Dagkoekoeksbloem	Silene dioica	kl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	o	.
981	Grauwe abeel	Populus x canescens	kl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.
1246	Bosandoorn	Stachys sylvatica	kl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.
		Arctium minus s.l. (incl. A.															
2457	Gewone klit	pubens)	kl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	r
5117	Schijnaardbei	Potentilla indica	kl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	o	.
699	Kompassla	Lactuca serriola	kl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	o

- 16 Wateringen Dorpskade; deel 1
- 17 Wateringen Dorpskade; deel 2
- 18 Wateringen Dorpskade; deel 3
- 19 De Lier Dorpspolderweg; deel 1
- 20 De Lier Dorpspolderweg; deel 2
- 21 De Lier Dorpspolderweg; deel 3
- 22 De Lier Noordlierweg; deel 1
- 23 De Lier Noordlierweg; deel 2
- 24 De Lier Noordlierweg; deel 3
- 25 's Gravenzande Steenenburgweg; deel 1
- 26 's Gravenzande Steenenburgweg; deel 2
- 27 's Gravenzande Steenenburgweg; deel 3
- 28 's Gravenzande Zeedijk; deel 1
- 29 's Gravenzande Zeedijk; deel 2
- 30 's Gravenzande Zeedijk; deel 3

Soortnr.	Nederlandse naam	Tabel nummer Wetenschappelijke naam	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
4	Gewoon duizendblad	Achillea millefolium	r	.	r	r	.	.	.	r	.	.	f	.	.	r	.
11	Zevenblad	Aegopodium podagraria	ld	.	.	.	.	.	r	.	.	.	a	.	.	.	.
42	Grote vossenstaart	Alopecurus pratensis	f	a	a	a	a	a	.	f	o	.	o	.	f	o	.
70	Fluitenkruid	Anthriscus sylvestris	o	r	.	r	.	r	o	r	r	o	o	r	r	r	r
96	Glanshaver	Arrhenatherum elatius	a	o	f	a	a	a	d	d	a	r	d	a	d	d	d
135	Madeliefje	Bellis perennis	r	o	r	r	.	r	r	r	r	f	o	o	.	.	.
161	Zachte dravik s.s.	Bromus hordeaceus s. hordeaceus	o	r	r	r	r	o	o	.	o	r	r	a	.	.	.
200	Gewoon herderstasje	Capsella bursa-pastoris	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
296	Gewone hoornbloem	Cerastium fontanum s. vulgare	r	r	r	o	r	r	r	r	.	r	o	f	.	.	.
331	Akkerdistel	Cirsium arvense	r	.	lf	r	.	r	r	o	.	o	o	o	.	.	.
390	Kropaar	Dactylis glomerata	f	o	r	r	r	o	r	f	.	.	o	o	.	.	.
462	Heermoes	Equisetum arvense	o	.	.	la	.	r	o	.	o	r	f	f	.	.	.
607	Gewone berenklaauw	Heracleum sphondylium	r	.	r	.	.	.	f	r	o	r	r	.	.	.	.
631	Gestreepte witbol	Holcus lanatus	f	f	o	r	o	f	a	r	o	o	o	o	.	.	.
699	Kompassla	Lactuca serriola	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
756	Engels raaigras	Lolium perenne	r	a	.	a	o	o	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Soortnr.	Nederlandse naam	Tabel nummer Wetenschappelijke naam	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
959	Ruw beemdgras	Poa trivialis	f	f	cd	a	a	a	o	.	.	.	f	a	f	.	f
967	Veenwortel	Persicaria amphibia	r	.	o	r	r	r	r	o	.	o	f	.	.	.	.
1101	Ridderzuring	Rumex obtusifolius	r	r	r	r	r	o	r	r	.	.	o	r	r	.	.
1191	Kleverig kruiskruid	Senecio viscosus	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.
1207	Herik	Sinapis arvensis	f	.	.	.	.	.	r	.	.	r	.	.	.	r	r
1225	Gewone melkdistel	Sonchus oleraceus	r	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	r	.
1259	Gewone smeewortel	Symphytum officinale	o	o	o	.	.	.	r	r	r	r	.	.	.	.	.
1299	Kleine klaver	Trifolium dubium	r	.	.	.	.	r	.	.	r	o	.	.	.	.	.
1305	Rode klaver	Trifolium pratense	r	a	o	r	ro	f	r	r	r	r	.	o	.	.	o
1321	Grote brandnetel	Urtica dioica	la	ld	.	.	la	.	r	f	r	o	o	r	r	.	r
1347	Veldereprijs	Veronica arvensis	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1804	Raapzaad	Brassica rapa	a	r	.	r	.	.	r	r	r	.	.	.	.	r	.
2430	Gewone paardebloemen	Taraxacum sectie Ruderalia	r	.	r	.	.	r	.	.	.	.	.	r	.	r	r
2753	Gewoon krulmos	Funaria hygrometrica	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
18	Fioringras	Agrostis stolonifera	.	r	.	.	.	.	.	.	.	o	.	.	.	.	.
336	Speerdistel	Cirsium vulgare	.	r	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.
946	Smalle weegbree	Plantago lanceolata	.	r	o	.	.	r	.	r	o	o	f	o	.	r	r
1040	Scherpe boterbloem	Ranunculus acris	.	a	lf	o	o	o	r	o	o	o	lf	o	r	.	r
1056	Kruipende boterbloem	Ranunculus repens	.	o	o	o	o	o	r	.	.	.	f	f	.	o	r
1098	Krulzuring	Rumex crispus	.	r	o	r	r	r	.	r	.	r	r	.	.	.	.
5455	Vicia sativa subsp. segetalis	Vicia sativa s. segetalis	.	o	r	r	.	o	o	r	o	.	r	r	.	r	.
205	Pinksterbloem	Cardamine pratensis	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.
446	Kweek	Elytrigia repens	.	.	r	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
570	Slipbladige ooievaarsbek	Geranium dissectum	.	.	r	r	r	o	r	.	.	.	.	r	.	.	.
606	Reuzenberenklauw	Heracleum mantegazzianum	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
933	Riet	Phragmites australis	.	.	r	ld	ld	f	.	f	ld	.	o	f	.	.	.
1006	Zilverschoon	Potentilla anserina	.	.	r	.	.	.	r	r	r	f	.	.	.	.	.
319	Gewone margriet	Leucanthemum vulgare	.	.	.	o	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.
715	Veldlathyrus	Lathyrus pratensis	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1057	Behaarde boterbloem	Ranunculus sardous	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1093	Veldzuring	Rumex acetosa	.	.	.	r	.	.	r	.	r	r	.	o	.	.	r
755	Italiaans raaigras	Lolium multiflorum	.	.	.	.	a	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Soortnr.	Nederlandse naam	Tabel nummer Wetenschappelijke naam	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
947	Grote weegbree s.s.	Plantago major s. major	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1318	Grote lisdodde	Typha latifolia	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
235	Ruige zegge	Carex hirta	.	.	.	.	.	r	.	.	.	r	a	.	.	.	.
295	Kluwenhoornbloem	Cerastium glomeratum	.	.	.	.	.	o	r	.	r	.	.	.	.	.	.
546	Kleefkruid	Galium aparine	.	.	.	.	.	r	r	.	r	.	.	.	.	o	.
840	Akkervergeet-mij-nietje	Myosotis arvensis	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1316	Klein hoefblad	Tussilago farfara	.	.	.	.	.	r	r	.	.	.	.	r	.	.	.
7	Kalmoes	Acorus calamus	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.
133	Gewoon barbarakruid	Barbarea vulgaris	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.
188	Haagwinde	Convolvulus sepium	.	.	.	.	.	.	r	.	o	.	.	.	.	.	.
451	Harig wilgenroosje	Epilobium hirsutum	.	.	.	.	.	.	r	.	o	.	.	o	.	r	.
520	Rood zwenkgras s.s.	Festuca rubra	.	.	.	.	.	.	o	.	a	d	a	f	.	a	.
700	Witte dovenetel	Lamium album	.	.	.	.	.	.	r	r	r	.	.	.	.	r	f
797	Gevlekte rupsklaver	Medicago arabica	.	.	.	.	.	.	r	.	.	lf	o	.	.	.	.
799	Hopklaver	Medicago lupulina	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.
1010	Vijfvingerkruid	Potentilla reptans	.	.	.	.	.	.	r	r	.	f	a	.	.	r	.
1211	Gewone raket	Sisymbrium officinale	.	.	.	.	.	.	r	.	r	.	.	.	.	.	.
1369	Vogelwikke	Vicia cracca	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.
6359	Narcis (G)	Narcissus species	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	o	f	.	.	.
1188	Jakobskruid s.s.	Jacobaea vulgaris s. vulgaris	.	.	.	.	.	.	.	r	.	r	r	r	.	.	.
1333	Echte valeriaan	Valeriana officinalis	.	.	.	.	.	.	.	r	o	.	.	.	.	.	.
1766	Knoopkruid	Centaurea jacea	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.
665	Gele lis	Iris pseudacorus	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.
922	Gewone pastinaak	Pastinaca sativa s. sativa	.	.	.	.	.	.	.	.	f	.	.	.	.	.	.
1066	Grote ratelaar	Rhinanthus angustifolius	.	.	.	.	.	.	.	.	ld	.	.	.	.	.	.
1224	Gekroesde melkdistel	Sonchus asper	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.
60	Gewone engelwortel	Angelica sylvestris	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.
66	Gewoon reukgras	Anthoxanthum odoratum	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.
582	Hondsdrif	Glechoma hederacea	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	o	.	.	.	.
654	Gewoon biggenkruid	Hypochaeris radicata	.	.	.	.	.	.	.	.	.	f	.	.	.	.	.
684	Zeegroene rus	Juncus inflexus	.	.	.	.	.	.	.	.	.	lf	.	o	.	.	.
843	Ruw vergeet-mij-nietje	Myosotis ramosissima	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.
1029	Heelblaadjes	Pulicaria dysenterica	.	.	.	.	.	.	.	.	.	o	.	.	.	.	.

Soortnr.	Nederlandse naam	Tabel nummer Wetenschappelijke naam	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1116	Schietwilg	Salix alba	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.
1250	Vogelmuur	Stellaria media	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.
1873	Japanse duizendknoop	Fallopia japonica	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.
2567	Gewoon dikkopmos	Brachythecium rutabulum	.	.	.	.	.	.	.	.	.	f	.	.	.	.	.
1306	Witte klaver	Trifolium repens	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	o	.	.	.	.
1156	Heen	Bolboschoenus maritimus	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.
101	Bijvoet	Artemisia vulgaris	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.
165	IJle dravik	Anisantha sterilis	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.

Bijlage: Tansley-opnamen geklepelde bermen en plantsoenen

16	Wateringen Dorpskade; talud westzijde weg
17	Wateringen Dorpskade; talud oostzijde weg, hoog
18	Wateringen Dorpskade; talud oostzijde weg, laag
19	De Lier Dorpspolderweg; lantarenpaal 15 tot 16
20	De Lier Dorpspolderweg; lantarenpaal 5 tot paal ondergrondse leiding
21	"De Lier Dorpspolderweg; ""onder de bomen""
22	"De Lier Noordlierweg; tegenover lantarenpaal 4 tot paaltje ""uitwijkplaats""; 1 meter uit de weg tot aan het water"
23	"De Lier Noordlierweg; tegenover ""uitwijkplaats"" tot lantarenpaal 9; 1 meter uit de weg tot aan het water"
24	De Lier Noordlierweg; tegenover lantarenpaal 13 tot 14 (tegenover Kwekerij Noordlier, nr 28a); 1 meter uit de weg tot aan het water
25	's Gravenzande Steenenburgweg; tegenover lantarenpalen 14 en 15
26	's Gravenzande Steenenburgweg; lokatie 2 op de kaart
27	's Gravenzande Steenenburgweg; tegenover lantarenpalen 3 tot 4
28	's Gravenzande Zeedijk; lantarenpalen 36 tot 35 langs fietspad; talud van fietspad tot de weg
29	's Gravenzande Zeedijk; lokatie 2; 1 meter uit de kant tot water
30	's Gravenzande Zeedijk; lantarenpalen op fietspad 24 tot 25 van fietspad tot stijle oever water

Soortnr.	Nederlandse naam	Tabel nummer Wetenschappelijke naam	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
4	Gewoon duizendblad	Achillea millefolium	r	.	r	r	.	.	.	r	.	.	f	.	.	r	.
11	Zevenblad	Aegopodium podagraria	ld	.	.	.	.	.	r	.	.	.	a	.	.	.	.
42	Grote vossenstaart	Alopecurus pratensis	f	a	a	a	a	a	.	f	o	.	o	.	f	o	.
70	Fluitenkruid	Anthriscus sylvestris	o	r	.	r	.	r	o	r	r	o	o	r	r	r	r
96	Glanshaver	Arrhenatherum elatius	a	o	f	a	a	a	d	d	a	r	d	a	d	d	d
135	Madeliefje	Bellis perennis	r	o	r	r	.	r	r	r	r	f	o	o	.	.	.
		Bromus hordeaceus s.															
161	Zachte dravik s.s.	hordeaceus	o	r	r	r	r	o	o	.	o	r	r	a	.	.	.
200	Gewoon herderstasje	Capsella bursa-pastoris	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
296	Gewone hoornbloem	Cerastium fontanum s. vulgare	r	r	r	o	r	r	r	r	.	r	o	f	.	.	.
331	Akkerdistel	Cirsium arvense	r	.	lf	r	.	r	r	o	.	o	o	o	.	.	.
390	Kropaar	Dactylis glomerata	f	o	r	r	r	o	r	f	.	.	o	o	.	.	.
462	Heermoes	Equisetum arvense	o	.	.	la	.	r	o	.	o	r	f	f	.	.	.

607	Gewone berenklaauw	Heracleum sphondylium	r	.	r	.	.	.	f	r	o	r	r	.	.	.	.
631	Gestreepte witbol	Holcus lanatus	f	f	o	r	o	f	a	r	o	o	o	o	.	.	.
699	Kompassla	Lactuca serriola	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
756	Engels raaigras	Lolium perenne	r	a	.	a	o	o	.	.	.	.	.	.	.	.	.
959	Ruw beemdgras	Poa trivialis	f	f	cd	a	a	a	o	.	.	.	f	a	f	.	f
967	Veenwortel	Persicaria amphibia	r	.	o	r	r	r	r	o	.	o	f	.	.	.	.
1101	Ridderzuring	Rumex obtusifolius	r	r	r	r	r	o	r	r	.	.	o	r	r	.	.
1191	Kleverig kruiskruid	Senecio viscosus	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.
1207	Herik	Sinapis arvensis	f	.	.	.	.	.	r	.	.	r	.	.	.	r	r
1225	Gewone melkdistel	Sonchus oleraceus	r	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	r	.
1259	Gewone smeewortel	Symphytum officinale	o	o	o	.	.	.	r	r	r	r	.	.	.	.	.
1299	Kleine klaver	Trifolium dubium	r	.	.	.	.	r	.	.	r	o	.	.	.	.	.
1305	Rode klaver	Trifolium pratense	r	a	o	r	ro	f	r	r	r	r	.	o	.	.	o
1321	Grote brandnetel	Urtica dioica	la	ld	.	.	la	.	r	f	r	o	o	r	r	.	r
1347	Veldereprijs	Veronica arvensis	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1804	Raapzaad	Brassica rapa	a	r	.	r	.	.	r	r	r	.	.	.	.	r	.
2430	Gewone paardebloemen	Taraxacum sectie Ruderalia	r	.	r	.	.	r	.	.	.	.	.	r	.	r	r
2753	Gewoon krulmos	Funaria hygrometrica	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
18	Fioringras	Agrostis stolonifera	.	r	.	.	.	.	.	.	.	o	.	.	.	.	.
336	Speerdistel	Cirsium vulgare	.	r	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.
946	Smalle weegbree	Plantago lanceolata	.	r	o	.	.	r	.	r	o	o	f	o	.	r	r
1040	Scherpe boterbloem	Ranunculus acris	.	a	lf	o	o	o	r	o	o	o	lf	o	r	.	r
1056	Kruipende boterbloem	Ranunculus repens	.	o	o	o	o	o	r	.	.	.	f	f	.	o	r
1098	Krulzuring	Rumex crispus	.	r	o	r	r	r	.	r	.	r	r	.	.	.	.
	Vicia sativa subsp.																
5455	segetalis	Vicia sativa s. segetalis	.	o	r	r	.	o	o	r	o	.	r	r	.	r	.
205	Pinksterbloem	Cardamine pratensis	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.
446	Kweek	Elytrigia repens	.	.	r	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
570	Slipbladige ooievaarsbek	Geranium dissectum	.	.	r	r	r	o	r	.	.	.	.	r	.	.	.
606	Reuzenberenklauw	Heracleum mantegazzianum	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

933	Riet	Phragmites australis	.	.	r	ld	ld	f	.	f	ld	.	o	f	.	.	.
1006	Zilverschoon	Potentilla anserina	.	.	r	.	.	.	r	r	r	f	.	.	.	.	.
319	Gewone margriet	Leucanthemum vulgare	.	.	.	o	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.
715	Veldlathyrus	Lathyrus pratensis	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1057	Behaarde boterbloem	Ranunculus sardous	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1093	Veldzuring	Rumex acetosa	.	.	.	r	.	.	r	.	r	r	.	o	.	.	r
755	Italiaans raaigras	Lolium multiflorum	.	.	.	.	a	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
947	Grote weegbree s.s.	Plantago major s. major	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1318	Grote lisdodde	Typha latifolia	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
235	Ruige zegge	Carex hirta	.	.	.	.	.	r	.	.	.	r	a	.	.	.	.
295	Kluwenhoornbloem	Cerastium glomeratum	.	.	.	.	.	o	r	.	r	.	.	.	.	.	.
546	Kleefkruid	Galium aparine	.	.	.	.	.	r	r	.	r	.	.	.	.	o	.
840	Akkervergeet-mij-nietje	Myosotis arvensis	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1316	Klein hoefblad	Tussilago farfara	.	.	.	.	.	r	r	.	.	.	.	r	.	.	.
7	Kalmoes	Acorus calamus	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.
133	Gewoon barbarakruid	Barbarea vulgaris	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.
188	Haagwinde	Convolvulus sepium	.	.	.	.	.	.	r	.	o	.	.	.	.	.	.
451	Harig wilgenroosje	Epilobium hirsutum	.	.	.	.	.	.	r	.	o	.	.	o	.	r	.
520	Rood zwenkgras s.s.	Festuca rubra	.	.	.	.	.	.	o	.	a	d	a	f	.	a	.
700	Witte dovenetel	Lamium album	.	.	.	.	.	.	r	r	r	.	.	.	.	r	f
797	Gevlekte rupsklaver	Medicago arabica	.	.	.	.	.	.	r	.	.	lf	o	.	.	.	.
799	Hopklaver	Medicago lupulina	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.
1010	Vijfvingerkruid	Potentilla reptans	.	.	.	.	.	.	r	r	.	f	a	.	.	r	.
1211	Gewone raket	Sisymbrium officinale	.	.	.	.	.	.	r	.	r	.	.	.	.	.	.
1369	Vogelwikke	Vicia cracca	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.
6359	Narcis (G)	Narcissus species	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	o	f	.	.	.
1188	Jakobskruid s.s.	Jacobaea vulgaris s. vulgaris	.	.	.	.	.	.	.	r	.	r	r	r	.	.	.
1333	Echte valeriaan	Valeriana officinalis	.	.	.	.	.	.	.	r	o	.	.	.	.	.	.
1766	Knoopkruid	Centaurea jacea	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.
665	Gele lis	Iris pseudacorus	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.

922	Gewone pastinaak	Pastinaca sativa s. sativa	.	.	.	.	.	.	.	.	f	.	.	.	.	.	.
1066	Grote ratelaar	Rhinanthus angustifolius	.	.	.	.	.	.	.	.	ld	.	.	.	.	.	.
1224	Gekroesde melkdistel	Sonchus asper	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.
60	Gewone engelwortel	Angelica sylvestris	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.
66	Gewoon reukgras	Anthoxanthum odoratum	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.
582	Hondsdrif	Glechoma hederacea	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	o	.	.	.	.
654	Gewoon biggenkruid	Hypochaeris radicata	.	.	.	.	.	.	.	.	.	f	.	.	.	.	.
684	Zeegroene rus	Juncus inflexus	.	.	.	.	.	.	.	.	.	lf	.	o	.	.	.
843	Ruw vergeet-mij-nietje	Myosotis ramosissima	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.
1029	Heelblaadjes	Pulicaria dysenterica	.	.	.	.	.	.	.	.	.	o	.	.	.	.	.
1116	Schietwilg	Salix alba	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.
1250	Vogelmuur	Stellaria media	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.
1873	Japanse duizendknoop	Fallopia japonica	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.
2567	Gewoon dikkopmos	Brachythecium rutabulum	.	.	.	.	.	.	.	.	.	f	.	.	.	.	.
1306	Witte klaver	Trifolium repens	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	o	.	.	.	.
1156	Heen	Bolboschoenus maritimus	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.
101	Bijvoet	Artemisia vulgaris	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.
165	IJle dravik	Anisantha sterilis	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.